ARLIS
ARMENIAN LEGAL INFORMATION SYSTEM
SHARE

Համարը N 1141-Ն
Տեսակը Պաշտոնական Ինկորպորացիա
Տիպը Որոշում
Կարգավիճակը Գործում է
Սկզբնաղբյուրը ՀՀՊՏ 2015.10.14/69(1158) Հոդ.909
Ընդունման վայրը Երևան
Ընդունող մարմինը ՀՀ կառավարություն
Ընդունման ամսաթիվը 25.09.2015
Ստորագրող մարմինը ՀՀ վարչապետ
Ստորագրման ամսաթիվը 09.10.2015
Վավերացնող մարմինը
Վավերացման ամսաթիվը
Ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվը 24.10.2015
Ուժը կորցնելու ամսաթիվը

Կապեր այլ փաստաթղթերի հետ
Փոփոխողներ և ինկորպորացիաներ

ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄԸ ՀՀ ՀԱԿԱԿՈՌՈՒՊՑԻՈՆ ՌԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ԴՐԱ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ 2015-2018 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

25 սեպտեմբերի 2015 թվականի N 1141-Ն

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱԿԱԿՈՌՈՒՊՑԻՈՆ ՌԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ԴՐԱ ԻՐԱԿԱՆԱՑ 2018 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը ***որոշում է.***

1. Հաստատել Հայաստանի Հանրապետության հակակոռուպցիոն ռազմավարությունը և դրա իրականացման 2015-2018 միջոցառումների ծրագիրը՝ համաձայն NN 1 և 2 հավելվածների:

2. Սահմանել, որ Հայաստանի Հանրապետության պետական կառավարման մարմինները յուրաքանչյուր տարվա Հայաստ Հանրապետության կառավարության գործունեության միջոցառումների ծրագրի նախագծի մշակման ժամանակ հիմք են ընդ Հայաստանի Հանրապետության հակակոռուպցիոն ռազմավարության և դրա իրականացման 2015-2018 թվականների միջոց ծրագրում համապատասխան պետական կառավարման մարմնի համար սահմանված տվյալ տարվա միջոցառումները:

3. Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարին՝ Հայաստանի Հանրապետության համապատասխան պետ մարմինների հետ համատեղ յուրաքանչյուր տարվա Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեի պլանավորման ժամ քննարկել Հայաստանի Հանրապետության հակակոռուպցիոն ռազմավարության 2015-2018 թվականների միջոցառումների ծ տարվա համար նախանշված արդյունքների ապահովման նպատակով Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեում համապատասխան ֆինանսական միջոցներ նախատեսելու հնարավորությունը:

4. Հանձնարարել հանրապետական գործադիր մարմինների ղեկավարներին և առաջարկել օրենքով ստեղծված մարմինն ղեկավարներին՝ յուրաքանչյուր տարվա ավարտից հետո մեկամսյա ժամկետում Հայաստանի Հանրապետության հակակոռո ռազմավարության մոնիթորինգի հանձնաժողովին ներկայացնել տարեկան հաշվետվություն սույն որոշմամբ հաստատված ծ ներառված միջոցառումների ընթացքի մասին:

Հայաստանի Հանրապետության վարչապետ

Հ. Ա

2015 թ. հոկտեմբերի 9
Երևան

Հավելված N 1
ՀՀ կառավարության 2015 թ
սեպտեմբերի 25-ի N 1141-Ն

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱԿԱԿՈՌՈՒՊՑԻՈՆ ՌԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՐԵՎԱՆ – 2015 թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Հապավումներ
Ներածություն
Գլուխ 1. Հակակոռուպցիոն քաղաքականության իրականացումը Հայաստանի Հանրապետությունում
1.1. ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարության և դրա միջոցառումների իրականացման 2009-2012 թթ. ծրագրի արդյունքները
1.2. Կոռուպցիայի դեմ պայքարում Հայաստանի Հանրապետության ստանձնած միջազգային պարտավորությունները
1.3.ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարության և դրա իրականացման միջոցառումների ծրագրի նպատակները, հիմնական ուղղ
խնդիրները
1.4. Հակակոռուպցիոն քաղաքականության հիմնարար արժեքներն ու սկզբունքները
1.5. ՀՀ հակակոռուպցիոն քաղաքականություն իրականացնող մարմինները
Գլուխ 2. Կոռուպցիայի դեմ պայքարի հիմնական միջոցները
2.1. Կոռուպցիայի կանխարգելման միջոցները
2.1.1. Օրինավոր և բարեխիղճ հանրային ծառայողների դասի ձևավորումը
2.1.2. Արդյունավետ հանրային կառավարման համակարգի ձևավորումը
2.1.3. Թափանցիկ և հաշվետու կառավարման համակարգի ձևավորումը
2.1.4. Մասնակցային կառավարման համակարգի ձևավորումը և քաղաքացիական հասարակության հետ համագործակցությ
2.2.Կոռուպցիոն վարքագծի համար պատասխանատվության համարժեք միջոցների սահմանումը և արդյունավետ քննությու
2.3. Հանրային վստահության բարձրացումը
Գլուխ 3. Հակակոռուպցիոն ծրագրերի առաջնահերթ իրականացման ոլորտները
3.1. Հակակոռուպցիոն ռազմավարությունը կրթության ոլորտում
3.2. Հակակոռուպցիոն ռազմավարությունը պետական եկամուտների հավաքագրման ոլորտում
3.3. Հակակոռուպցիոն ռազմավարությունը ոստիկանության ոլորտում՝ քաղաքացիներին ծառայությունների մատուցման մա
3.4. Հակակոռուպցիոն ռազմավարությունը առողջապահության ոլորտում
3.5. Ոլորտների ռիսկային վերլուծությունը, հակակոռուպցիոն միջոցառումների ծրագրի վերանայումը
Գլուխ 4. ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարության իրականացման 2015-2018 թթ. միջոցառումների ծրագրի մոնիթորինգի և գն
ցուցանիշների համակարգը

ՀԱՊԱՎՈՒՄՆԵՐ

ԱԺ	Ազգային ժողով
բուհ	բարձրագույն ուսումնական հաստատություն
ԵԽ	Եվրոպայի խորհուրդ (CoE)
ԵՄ	Եվրոպայի միություն
ԵՀՔ	Եվրոպական հարևանության քաղաքականություն (ENP)

ԶԼՄ	զանգվածային լրատվության միջոցներ
ԷԱԳ	Փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի եվրասիական խումբ (EAG)
ԹԻ	Թրանսփարենսի ինթերնեշնլ (TI)
ԿԳՆ	Կրթության և գիտության նախարարություն
ԿԴՊՊԽ	Կոռուպցիայի դեմ պայքարող պետությունների խումբ (GRECO)
ԿԸՀ	Կոռուպցիայի ընկալման համաթիվ
ԿՀՀ	Կոռուպցիայի հսկելիության համաթիվ
ԿՊԽ	Կոռուպցիայի դեմ պայքարի խորհուրդ
ՀԲ	Համաշխարհային բանկ (WB)
ՀԲԻ	Համաշխարհային բանկի ինստիտուտ
ՀԿ	Հասարակական կազմակերպություն
ՀՀ	Հայաստանի Հանրապետություն
ՀՌԻՄԾ	Հակակոռուպցիոն ռազմավարություն և դրա իրականացման միջոցառումների ծրագիր
ՀՀ ՖՆ	Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարություն
ՄԱԿ	Միավորված ազգերի կազմակերպություն
ՄԱԿԿԴԿ	Միավորված ազգերի կազմակերպության Կոռուպցիայի դեմ կոնվենցիա (UNCAC)
ՀՌԻՄՀ	Հակակոռուպցիոն ռազմավարության իրականացման մոնիթորինգի հանձնաժողով
ՏԶԿ/ԹԻ	Տարածաշրջանային զարգացման կենտրոն/Թրանսփարենսի ինթերնեշնլ
ՏՀԶԿ	Տնտեսական համագործակցության և զարգացման կազմակերպություն (OECD)
ՔԾԽ	Քաղաքացիական ծառայության խորհուրդ
ՔՕ	Քրեական օրենսգիրք

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

1. Վերջին տասնհինգ տարիների ընթացքում ՀՀ կառավարությունը կոռուպցիայի դեմ պայքարը ճանաչել և հռչակել է իր գործունեության առանցքային ուղղություններից մեկը:

2. Դեռևս նախորդ տասնամյակի սկզբներին ՀՀ կառավարությունն ամբողջականացրել է կոռուպցիայի դեմ պայքարի քաղաքականությունը, օրենսդրական և ինստիտուցիոնալ հիմնական շրջանակները: Մասնավորապես, 2003 թ. նոյեմբերի 6-ի կառավարության N 1522-Ն որոշմամբ հաստատվել է ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարությունը և դրա իրականացման միջոց 2003-2007 թթ. ծրագիրը, որը սահմանում էր կոռուպցիայի դեմ պայքարի քաղաքականությունը: Նշված ռազմավարությունը ւ կոռուպցիայի հաղթահարմանը, այն ծնող և դրա տարածումը խթանող պատճառների ու պայմանների վերացմանը, երկրում բարոյահոգեբանական առողջ մթնոլորտի ձևավորմանը:

3. ՀՀ-ում հակակոռուպցիոն քաղաքականության ամբողջական իրականացման կարևորագույն նախադրյալներից էր ինստ կառույցի ձևավորումը: 2004 թ. հունիսի 1-ին ՀՀ Նախագահի հրամանագրով ստեղծվել է ԿՊԽ-ն, որն ի պաշտոնե գլխավորու վարչապետը: Խորհրդին առընթեր ստեղծվել էր Հակակոռուպցիոն ռազմավարության իրականացման մոնիթորինգի հանձնաժ Նախագահի օգնականի ղեկավարությամբ:

4. 2009 թ. հոկտեմբերի 8-ին ՀՀ կառավարության N 1272-Ն որոշմամբ հաստատվել է ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարու իրականացման 2009-2012 թթ. միջոցառումների ծրագիրը, որով որպես հակակոռուպցիոն ռազմավարության հիմնական նպա ակնկալվող վերջնական արդյունք է սահմանվել կոռուպցիայի ընդհանուր մակարդակի էական կրճատումը:

5. ՀՀ ԱԺ-ի 2014 թվականի մայիսի 22-ի «ՀՀ կառավարության ծրագրին հավանություն տալու մասին» ԱԺՈ-115-Ն որոշմ անգամ ՀՀ կառավարության գործունեության առանցքային ուղղություններից մեկը սահմանվեց կոռուպցիայի դեմ պայքարը: Մասնավորապես, սահմանվեց, որ ՀՀ կառավարությունը հակակոռուպցիոն քաղաքականությունն իրականացնելու է կոռուպց պայքարի նոր վերաիմաստավորված տեսլականի հիման վրա: Այդ տեսլականը նախևառաջ միտված է հանրային կառավարմ համակարգում բարեխիղճ և պատասխանատու պաշտոնյայի տեսակի ձևավորման միջոցով կոռուպցիայի մակարդակի ու տարածվածության նվազեցմանը, հանրային վստահության բարձրացմանը, ինչպես նաև կոռուպցիայի կանխարգելման ավել արդյունավետ և գործուն միջոցների կիրառմանը:

ԳԼՈՒԽ 1. ՀԱԿԱԿՈՌՈՒՊՑԻՈՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՈՒՄԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ

1.1. ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարության և դրա միջոցառումների իրականացման 2009-2012 թթ. արդյունքները

6. ՀՀ-ում հակակոռուպցիոն նոր քաղաքականության առաջնայնություններն ու խնդիրները նախանշելու, ՀՀ հակակոռուպ մարմինների նոր ինստիտուցիոնալ համակարգ ներդնելու նպատակահարմարությունը որոշելու, հակակոռուպցիոն քաղաքակ ոլորտում կառավարության ապագա քայլերը որոշելու նպատակներով կարևորվում է ՀՀ կառավարության հակակոռուպցիոն ռազմավարության և դրա իրականացման 2009-2012 թթ. միջոցառումների ծրագրի արդյունքների գնահատումը:

7. ՀՀ կառավարության հակակոռուպցիոն ռազմավարության և դրա իրականացման 2009-2012 թթ. միջոցառումների ծրա էր կոռուպցիայի կանխարգելման միջոցառումների, նոր ինստիտուցիոնալ կառույցների, օրենսդրական դաշտի կատարելագո կարևորելով կոռուպցիայի դեմ պայքարում հասարակության լայն մասնակցությունը և հակակոռուպցիոն միջոցառումների մ դերը:

8. ՀՀ կառավարությունը ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարության և դրա իրականացման 2009-2012 թթ. միջոցառումների որպես հակակոռուպցիոն ռազմավարության հիմնական նպատակ և ակնկալվող վերջնական արդյունք է սահմանել կոռուպց ընդհանուր մակարդակի էական կրճատումը, իսկ ակնկալվող հիմնական արդյունքներն են՝ կոռուպցիայի համակարգային բն վերացումը, կոռուպցիայի տարածվածության աստիճանի նշանակալի սահմանափակումը, քաղաքացիներին մատուցվող հա ծառայությունների որակի բարելավումը, սոցիալական արդարության ընկալման բարելավումը, քաղաքական համակարգի կա ամրապնդումը, երկրի տնտեսական մրցակցության բարձրացումը: Նշված նպատակի և հիմնական արդյունքների կենսագործ փաստաթղթում նախատեսվել են շուրջ 124 ռազմավարական դրույթներ, որոնք բաժանվում են միջոցառումների՝ առանձնաց 2010, 2011 և 2012 թվականների իրականացման համար:

9. 2000 թվականից ի վեր՝ ՀՀ կառավարության գործունեության, ինչպես նաև տարեկան գործունեության միջոցառումներ շարունակաբար ամրագրվել են ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարության հիմնական ուղենիշները:

10. Հասարակական կյանքի տարբեր ոլորտներում ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարության և դրա իրականացման 2009-2 միջոցառումների ծրագրի ուշագրավ արդյունքներն են՝

1) փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի ոլորտում ՀՀ օրենսդրությունը միջազգային չափ համապատասխանեցնելու նպատակով ապահովվել է քաղաքական ազդեցություն ունեցող անձանց միջազգային ռեեստրներ հասանելիությունը ՀՀ ֆինանսական դիտարկումների և ֆինանսական հաստատությունների համար: Բարձրացել է փողերի լ ահաբեկչության ֆինանսավորման դեպքերի բացահայտման արդյունավետությունը.

2) հարկային ոլորտում հարկային ծառայողների և հարկ վճարողների միջև անմիջական շփումները նվազեցնելու ուղղութ միջազգային լավագույն փորձի հիման վրա ներդրվել են հարկային հանցագործությունների քննության ընթացքում կոռուպցիո հանցակազմը վերհանելու և տնտեսական հանցագործությունների ու կոռուպցիոն իրավախախտումների կապերը բացահայտ և ընթացակարգեր: Ընդլայնվել է էլեկտրոնային հարկային ծառայությունների շրջանակը: Ամրագրվել է հարկային հաշվետվո

բացառապես փոստով կամ էլեկտրոնային եղանակով ընդունելու պահանջը: Ներդրվել է հարկ վճարողներին հիշեցում-ծանու
առաքելու ավտոմատացված համակարգը: Գործարկվել է ռիսկերի կառավարման և ստուգման ենթակա հարկ վճարողների
ընտրողականության ավտոմատացված համակարգը: Ներդրվել և ամբողջությամբ գործում են հարկային ծառայության գործ
պաշտոնատար անձանց գործողությունների բողոքարկման ընթացակարգերը, հարկ վճարողների սպասարկման կենտրոններ
հեռախոսազանգերի սպասարկման կենտրոնը.

3) մաքսային ոլորտում բարձրացել է մաքսային ծառայության կառավարման արդյունավետությունն ու հաշվետվողական
Ներդրվել են մաքսային ծառայության կատարողականի գնահատման համակարգը, դրա վրա հիմնված մաքսային ծառայողի
պաշտոնական առաջխաղացման ընթացակարգերն ու մաքսային ծառայողի պարտադիր պարբերական ռոտացիայի կարգը:
ժամանակահատվածում ապահովվել է մաքսային ծառայության պաշտոնական կայքի և թեժ գծի հեռախոսագծի միջոցով մա
մարմնի ղեկավարի, քաղաքացիների և տնտեսվարողների միջև արդյունավետ հաղորդակցություն.

4) կրթության ոլորտում ներդրվել է բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների ընդունելության քննությունների մի
համակարգը, հեշտացվել է դպրոցից բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների անցման գործընթացը: Կառավարման
թափանցիկության, հաշվետվողականության ու օրինականության բարձրացման ռազմավարական դրույթի շրջանակում բար
ուսումնական հաստատությունների կողմից մշակվել են իրենց տարեկան հակակոռուպցիոն ռազմավարական ծրագրերը՝ ՀՀ
գիտության նախարարի հրամանով հաստատված Կրթական համակարգում կոռուպցիոն երևույթների դեմ պայքարի 2011-20
թվականների համալիր գործողությունների ծրագրի համաձայն: Խստացվել են բուհերի լիցենզավորման չափանիշները: Գիտե
կարողությունների և հմտությունների գնահատման համակարգերի թափանցիկության ու անկախության ապահովման ռազմ
դրույթի շրջանակում սահմանվել է գիտելիքի գնահատման միասնական և անկախ համակարգ.

5) առողջապահության ոլորտում հանրային ֆինանսների կառավարման թափանցիկության և հաշվետվողականության բ
ռազմավարական դրույթի շրջանակում վերանայվել և փոփոխվել է հիվանդանոցային ծառայությունների փաթեթը, ինչն արտ
«Հայաստանի Հանրապետության 2012 թվականի պետական բյուջեի մասին» ՀՀ օրենքում.

6) դատական համակարգում, դատավորների շահերի բախման, եկամուտների և գույքի հայտարարագրման թափանցիկո
վերահսկելիության ապահովման ուղղությամբ 2012 թ. ընդունվել է «Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքը, որով կարգա
դատավորների շահերի բախման ինստիտուտը.

7) իրավաբանական անձանց պետական գրանցման ոլորտում ներդրվել է էլեկտրոնային ռեգիստրի գաղափարը՝ «Իրավա
անձանց պետական գրանցման մասին» ՀՀ օրենքում կատարելով փոփոխություններ: Օրենքի ընդունումից հետո պետական գ
համար այլ պետական մարմիններից պահանջվող փաստաթղթերը ստացվում են միայն իրավաբանական անձանց պետակա
գործակալության միջոցով: Կրճատվել են իրավաբանական անձանց պարտավորությունների բացակայությունը հավաստող ս
տրամադրման և լուծարման գրանցման ժամկետները.

8) դատական ակտերի հարկադիր կատարման ոլորտում հարկադիր կատարողների կողմից պարտապանի գույքը հայտնա
կարողությունների բարձրացման ուղղությամբ ներդրվել է պարտապանի գույքի հայտնաբերմանն ուղղված հարցումների էլե
համակարգը: Բարելավվել են դատական ակտերի հարկադիր կատարման նկատմամբ ՀՀ արդարադատության նախարարությ
շրջանակում իրականացվող վերահսկողության մեխանիզմները: Վերանայվել են դատական ակտերի հարկադիր կատարումն
ծառայության գործունեության նկատմամբ վերահսկողության մեթոդներն ու ընթացակարգերը: Սահմանվել է դատական ակտ
հարկադիր կատարումն ապահովող ծառայության գործունեության արդյունքների ապահովման ընթացակարգը.

9) ոստիկանության ոլորտում նշանակալի արդյունքներ են արձանագրվել. Ճանապարհային ոստիկանությունում ներդրվե
ճանապարհատրանսպորտային պատահարների գրանցման և դրանց վերաբերյալ վիճակագրության վարման համակարգչայ
Կատարելագործվել է բնակչության պետական ռեգիստրի համակարգը: Կանոնակարգվել է բնակչության պետական ռեգիստր
օգտագործումը հանրային ծառայություններ մատուցելիս: Բնակչության պետական ռեգիստրի բազայում ներդրվել է հանրայ
ծառայությունների համարանիշների համակարգը: Կատարելագործվել է ոստիկանության ծառայողների գործողությունների
ընթացակարգերի մատչելիությունը: Պարզեցվել է վարորդական վկայական ստանալու քննություններ ընդունելու ընթացակա
է սեփականատիրոջ դիմումի հիման վրա բնակելի տարածության նկատմամբ օգտագործման իրավունք չունեցող անձին կար
ժամանակում հաշվառումից հանելու պարզեցված ընթացակարգը.

10) հանրային ծառայության ոլորտում 2012 թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ է մտել «Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրեն
կանոնակարգում է հանրային ծառայողների իրավունքների ու պարտականությունների, հավաքագրման, առաջխաղացման և
պաշտոնաթողության, վարքագծի և շահերի բախման միասնական սկզբունքները: Կանոնակարգվել է ՀՀ բարձրաստիճան պա
անձանց էթիկան, շահերի հայտարարագրման մեխանիզմներն ու շահերի բախման դեպքերի վարույթի իրականացման կարգ
Ձևավորվել է բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց հանձնաժողովը և գործարկվել է բարձրաստիճան պաշտոնատար ան
եկամուտների ու փոխկապակցված անձանց հայտարարագրման համակարգը.

11) կոռուպցիայի դեմ պայքարում կարևոր նշանակություն ունեն նաև ծրագրի գործողության ընթացքում ընդունված հակ
իրավական ակտերն, ինչպիսիք են՝ «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքը՝ ընդունված 22.12.2010 թ., «Հանրային ծառայության մասի
ընդունված 26.05.2011 թ., ՀՀ ընտրական օրենսգիրքը՝ ընդունված 26.05.2011 թ. (ընտրարշավների ֆինանսավորման մեջ կոռո
կանխարգելման մեխանիզմների մասով):

11. Հակակոռուպցիոն քաղաքականության իրականացման համար ՀՀ-ում ներդրվել է կոռուպցիայի դեմ պայքարի
ապակենտրոնացված համակարգ, որում քաղաքականության մշակման, հսկողության և համակարգման գործառույթները տա
են կոռուպցիայի բացահայտման ու հետապնդման մասնագիտացված մարմինների կողմից իրականացվող գործառույթներից:

12. ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարության և դրա իրականացման 2009-2012 թթ. միջոցառումների ծրագրում նախանշվ
նպատակներն ամբողջությամբ չեն իրագործվել, և ՀՀ շարունակում է դասվել կոռուպցիայի բարձր մակարդակ ունեցող երկրն

Հասարակության մեջ կոռուպցիայի մակարդակի ամենացածր ընկալումը տեղական ինքնակառավարման մարմիններում է և
Կոռուպցիայի ամենաբարձր մակարդակն ընկալվում է ոստիկանությունում, դատաիրավական համակարգում, հարկային և մ
մարմիններում, պետավտոտեսչությունում և բուհերում:

13. Ուշագրավ է նշել, որ ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարության և դրա իրականացման 2009-2012 թթ. միջոցառումներ
մոնիթորինգի և գնահատման համակարգը խարսխված է միջազգայնորեն ընդունված կոռուպցիայի գնահատման ցուցանիշնե
համակարգի և դրանց մեթոդաբանության վրա:

14. ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարության 2009-2012 թթ. միջոցառումների ծրագիրն ամրագրել էր գերատեսչական (ոլո
հակակոռուպցիոն ծրագրերի մշակման և իրականացման քաղաքականություն, որը, սակայն, ամբողջությամբ չի ապահովվել
մարմինների կողմից: Միայն առանձին դեպքերում են ընդունվել կոռուպցիոն երևույթների դեմ պայքարի ոլորտային ծրագրեր
փաստաթղթեր, մասնավորապես, Կրթական համակարգում կոռուպցիոն երևույթների դեմ պայքարի 2011-2012 թվականների
միջոցառումների համալիր ծրագիրը, Առողջապահության համակարգի բարեփոխման և կոռուպցիոն ռիսկերի նվազեցմանն ո
աշխատանքների իրականացման ժամանակացույց՝ 2010-2012 թթ. համար: Ծրագրով նախատեսված մի շարք հակակոռուպց
ընդունումը չի ապահովվել: Օրինակ՝ «Ծրագրային բյուջետավորման մասին» և «ՀՀ հանրային առողջության անվտանգությա
մասին» ՀՀ օրենքները չեն ընդունվել:

15. ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարության 2009-2012 թթ. միջոցառումների ծրագրի արդյունքների լրիվ կամ մասնակի չ
պատճառները պայմանավորված են ՀՀ հակակառուպցիոն ռազմավարության իրականացման 2009-2012 թվականների միջոց
ծրագրի թերի պլանավորմամբ՝ միջոցառումների, արդյունքի իրականացման պատասխանատու մարմնի ոչ ճիշտ որոշման,
միջոցառումների ծրագրով սահմանված արդյունքի իրականացման ոչ հիմնավոր վերջնաժամկետներ սահմանելու պատճառո
Միջոցառումներն անհրաժեշտ չափով համալիր և ամբողջական չէին: Այդ ծրագիրը մշակելիս կոռուպցիոն հիմնախնդիրներ
կոռուպցիայի պատճառները, դրսևորման ձևերը թերի էին բացահայտվել:

16. 2009-2012 թթ. ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարության խնդիրներից մեկը նաև անհրաժեշտ ֆինանսական և այլ միջո
լիարժեք ապահովվածության բացակայության պարագայում ներառված ոլորտների չափազանց լայն և ոչ թիրախավորված լի

17. Հակակոռուպցիոն ռազմավարություն մշակելիս հիմնախնդիր է կոռուպցիոն ռիսկերի հայտնաբերումն ու դրանց հաղ
ուղիների փնտրտուքը, մինչդեռ ռիսկերը պետք է գնահատված լինեին նախքան միջոցառումների ծրագրի մշակումը, ինչը չէր
հակակոռուպցիոն ռազմավարության 2009-2012 թթ. միջոցառումների ծրագիրը մշակելիս: Ծրագրի կենսագործման ընթացքո
ապահովվել նոր կոռուպցիոն ռիսկերի և պատճառների ուսումնասիրության հիման վրա ծրագրում նախանշված միջոցառում
փոփոխումը կամ համալրումը: Ծրագրով կոռուպցիոն ռիսկերը նվազեցնելու համար մի շարք ոլորտներում նախատեսվել էին
օրենսդրական փոփոխություններ և (կամ) վերապատրաստումներ ենթադրող միջոցառումներ, որոնք չէին կարող էական ազդ
ունենալ կոռուպցիոն ռիսկերի մակարդակի վրա:

1.2. Կոռուպցիայի դեմ պայքարում Հայաստանի Հանրապետության ստանձնած միջազգային պարտավոր

18. Կոռուպցիայի դեմ պայքարի ոլորտում ՀՀ ստանձնած պարտավորությունները շարունակաբար ընդլայնվել են:

19. 2004 թ. հունվարին Հայաստանն անդամակցել է ԿԴՊՊԽ-ին, իսկ 2004 թ. հունիսին և դեկտեմբերին ստորագրել և վա
Եվրախորհրդի «Կոռուպցիայի մասին» քրեական իրավունքի կոնվենցիան և «Կոռուպցիայի մասին» քաղաքացիական իրավուն
կոնվենցիան: Հայաստանը ներգրավված է նաև Տնտեսական համագործակցության և զարգացման կազմակերպության (ՏՀԶԿ
խորհրդային 8 երկրների համար նախաձեռնած «Ստամբուլի հակակոռուպցիոն գործողությունների պլան» ծրագրում, որը կոչ
բարելավելու նշված երկրների հակակոռուպցիոն քաղաքականությունը միջազգային փորձագետների կողմից մշակված
առաջարկությունների միջոցով:

20. ԵՀՔ-ի շրջանակներում Եվրոպական միությունն ու Հայաստանը 2006 թ. վավերացրել են գործողությունների ծրագիր,
կոռուպցիայի դեմ պայքարը ներառված է որպես գերակա ոլորտ: Հայաստանի գործողությունների ծրագրում հատուկ գերակա
մեջ ներառվել են 8 հակակոռուպցիոն միջոցառումներ, այդ թվում` պատշաճ քննության ապահովումը և կոռուպցիոն հանցա
հետապնդումը, ՀՀ քրեական օրենսգրքի համապատասխանեցումը միջազգային ստանդարտներին, դատավորների և դատախ
էթիկայի կանոնների մշակումը, պաշտոնյաների կողմից գույքի և եկամտի սխալ հայտարարագրման դեպքում պատասխանա
սահմանումը, դատավորների աշխատավարձերի բարձրացումը և այլն: Այս գործողությունների ծրագրում նշված համարյա բ
միջոցառումները միաժամանակ ներառված են նաև ՄԱԿ-ի, ԵԽ-ի «Քրեական իրավունքի մասին» և «Քաղաքացիական իրավ
կոնվենցիաներում, ԿԴՊՊԽ-ի ու ՏՀԶԿ-ի առաջարկություններում:

21. 2005 թ. ՀՀ-ը ստորագրել է ՄԱԿ-ի Կոռուպցիայի դեմ կոնվենցիան, որը 2006 թ. վավերացվել է ՀՀ ԱԺ-ի կողմից: Լինել
ի անդամ՝ ՀՀ-ը ենթարկվել է ՄԱԿ-ի Կոռուպցիայի դեմ կոնվենցիայի իրականացման մոնիթորինգին:

22. 2005 թ. ստորագրված ՆԱՏՕ-ի հետ ՀՀ անհատական գործընկերության գործողությունների ծրագրով ՀՀ կառավարութ
պարտավորվել է ակտիվորեն մասնակցել ԿԴՊՊԽ-ի գործունեությանն ու իրականացնել ԿԴՊՊԽ-ի առաջարկությունները, իր
ՀՌԻՄԾ-ն, ներդնել պետական պաշտոնյաների կողմից կոռուպցիայի կանխարգելման և հետապնդման հստակ և թափանցիկ
հաշվետվողականության մեխանիզմ, պետական պաշտոնյաների ուսուցման և վերապատրաստման միջոցով բարելավել իրա
կոռուպցիայի վերաբերյալ:

23. 2012 թ. ապրիլի 17-ին Հայաստանը միացել է Բաց կառավարման համագործակցությանը: Բաց կառավարման
համագործակցությունը ստեղծվել է 2011 թվականի սեպտեմբերի 20-ին 8 հիմնադիր երկրների (Բրազիլիա, Ինդոնեզիա, Մեքս
Նորվեգիա, Ֆիլիպիններ, Հարավային Աֆրիկա, Միացյալ Թագավորություն, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ) կողմից՝ թափ
հաշվետու և արդյունավետ կառավարում իրականացնելու նպատակով: Հայաստանը, միանալով այս նախաձեռնությանը, ստ

շարք պարտավորություններ, որոնց շարքում է նաև կոռուպցիայի դեմ պայքարը:

1.3. ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարության և դրա իրականացման միջոցառումների ծրագրի նպատ հիմնական ուղղությունները և խնդիրները

24. Հակակոռուպցիոն ռազմավարության գլխավոր նպատակը կոռուպցիայի դեմ պայքարի միջազգային չափանիշներն ի միջոցով Հայաստանում կոռուպցիայի պրոգրեսիվ և հետևողական նվազեցմանը նպաստելն է, պետական կառավարման մար նկատմամբ քաղաքացիների վստահության ամրապնդումն ու կոռուպցիայի նկատմամբ զրոյական հանդուրժողականության խթանումը:

25. Ռազմավարությունն օգնելու է պետական կառավարման կառույցներին փոխել իրենց ինստիտուցիոնալ հակակոռուպ մշակույթն ու հետևանքների առումով որդեգրել արդյունքին ուղղված մոտեցում: Ռազմավարությունը պահանջում է ակտիվ մասնակցություն բոլոր պետական մարմինների, քաղաքացիական հասարակության և միջազգային հանրության կողմից:

26. ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարությունն ուղղված է բարեխիղճ և պատասխանատու պաշտոնյաների միջոցով կոռո մակարդակի և տարածվածության նվազեցմանը, կոռուպցիայի դեմ պայքարին ուղղված գործընթացների նկատմամբ հանրա վստահության բարձրացմանը, հակակոռուպցիոն միջոցառումների իրականացման ընթացքում հանրության աջակցության ը ինչպես նաև կոռուպցիայի կանխարգելման առավել արդյունավետ և գործուն միջոցների կիրառմանը: ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարության հիմնական խնդիրը հանրային ծառայության ոլորտում կոռուպցիայի կանխարգելմանը, կոռուպցիոն վարք պատասխանատվության համարժեք միջոցների սահմանմանը, կոռուպցիոն վարքագծի դրսևորումների արդյունավետ քննութ հանրային վստահության բարձրացմանն ուղղված միջոցների համալիր կիրառումն է: ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարությո խնդիրն իրականացնելու է թիրախային չորս ոլորտում՝ առողջապահության, կրթության, պետական եկամուտների հավաքա ոստիկանության կողմից քաղաքացիներին ծառայությունների մատուցման:

1.4. Հակակոռուպցիոն քաղաքականության հիմնարար արժեքներն ու սկզբունքները

27. Հայաստանի Հանրապետությունում հակակոռուպցիոն քաղաքականության իրականացման նոր տեսլականը հիմնված «փոփոխության տեսության» վրա: Այն ենթադրում է կոռուպցիայի դեմ պայքարի գործընթացի վերաիմաստավորում, դրա հի սկզբունքների, արժեքների, չափանիշների վերանայում և վերափոխում:

28. Հակակոռուպցիոն քաղաքականությունը պետք է հիմնված լինի հետևյալ հիմնարար արժեքները կենսագործելու նախ վրա՝

1) **մարդու իրավունքների ու հիմնարար ազատությունների, օրենքի գերակայություն.** բոլոր պետական մարմի հետևեն օրենքների պահանջներին: Այն քաղաքացիները, որոնց իրավունքները խախտվել են, արդյունավետ պաշտպանությա հնարավորություն պետք է ունենան.

2) **քաղաքական կամք**. պետական իշխանության բոլոր ճյուղերը՝ օրենսդիր, գործադիր և դատական, լիովին գիտակցու կոռուպցիայից զերծ հասարակություն ունենալու կարևորությունը և արդյունավետ համագործակցում են՝ ռազմավարության իրականացումն ապահովելու համար.

3) **հանրային շահի առաջնայնություն**. իշխանության և հանրային ինստիտուտների ներկայացուցիչներն իրենց լիազ իրականացնելիս պարտավոր են հանրային շահը բարձր դասել ցանկացած այլ շահից: Անթույլատրելի է լիազորությունների իրենց, իրենց ընտանիքների կամ մտերիմների համար չարդարացված նյութական կամ ոչ նյութական օգուտներ կամ առավել ստանալու համար.

4) **բարեխղճություն.** իշխանության և հանրային ինստիտուտների ներկայացուցիչները պարտավոր են հրապարակել իր պարտականությունների օբյեկտիվ կատարման հետ բախման մեջ մտնող ցանկացած անձնական շահ, ինչպես նաև ձեռնարկ անհրաժեշտ միջոցները՝ շահերի բախումից և անհամատեղելի գործունեությունից խուսափելու համար.

5) **թափանցիկություն.** իշխանության և հանրային ինստիտուտների ներկայացուցիչներն ապահովում են հանրային շա տեղեկատվության մատչելիությունը, որոշումների ընդունման գործընթացի թափանցիկությունը և այդ գործընթացին քաղաք հասարակության մասնակցությունը:

29. Հանրային կառավարման ժամանակակից և արդյունավետ համակարգի ձևավորման համար ռազմավարության իրա հիմնված է հետևյալ սկզբունքների վրա՝

1) **իրավունքի գերակայություն**. բոլորը հավասար են օրենքի առջև և հավասարապես պաշտպանվում են օրենքով, ա իշխանությունների լիարժեք բաժանումը, հարգանքը մարդու իրավունքների ու ազատությունների հանդեպ, ինչպես նաև պատասխանատվության անխուսափելիության սկզբունքի հետևողական իրագործումը.

2) **պատասխանատվություն.** հանրային իշխանության մարմինները պատասխանատու են ռազմավարությունից բխող միջոցառումների իրականացման և դրանց արդյունավետության ապահովման համար.

3) **կոռուպցիոն ռիսկերի գնահատում և կառավարում.** հանրային յուրաքանչյուր ինստիտուտ պետք է ունակ լինի ի իրականացվող կառավարման գործընթացում կանխատեսելու կոռուպցիոն պոտենցիալ ռիսկերը և համարժեքորեն նվազեցն

4) **ինքնագնահատում.** պետական կառավարման պատասխանատու մարմինների կողմից կոռուպցիոն ռիսկերը պետք պարբերաբար գնահատվեն՝ այս ռազմավարության և դրա համապատասխան գործողությունների ծրագրի իրականացման ն

5) **հակակոռուպցիոն ընթացակարգերի մշակման և իրացման համաչափություն.** հանրային ինստիտուտները ա մշակեն, ներդնեն և իրականացնեն այնպիսի հուսալի ընթացակարգեր, որոնք համաչափ կլինեն ինստիտուցիոնալ ռիսկերին և

ինստիտուտի պաշտպանվածության աստիճանին (խոցելիությանը), ինչպես նաև կհամապատասխանեն այս կամ այն ինստի ռեսուրսներին և կազմակերպական առանձնահատկություններին.

6) **քաղաքական բարձրագույն մակարդակում հաշվետվողականություն.** հակակոռուպցիոն քաղաքականության արդյունավետությունը պահանջում է կառավարման բարձրագույն մակարդակում հանրային բոլոր ինստիտուտներին կոռուպ բացարձակ անհանդուրժողականության հստակ ազդակների հասցեագրում:

Կառավարման յուրաքանչյուր օղակ պետք է նախաձեռնի, ղեկավարի և վերահսկի կոռուպցիայի հակազդման միջոցառո գիտակցելով, որ կոռուպցիան հակասում է բարեխղճության և թափանցիկության հիմնարար արժեքներին.

7) **կոռուպցիոն իրավախախտումների կանխարգելում.** առաջնահերթ և պարտադիր է ապահովել կոռուպցիոն իրավախախտումներ ծնող և դրանց նպաստող նախադրյալների վաղ բացահայտումը և ժամանակին չեզոքացումը: Հանրայի ինստիտուտները պետք է միջոցներ ձեռնարկեն կոռուպցիայի դեմ պայքարում վստահելի գործընկերներ գտնելու և նրանց հետ համագործակցելու գործում: Գործընկերային կամ այլ համաձայնություններ կնքելիս՝ յուրաքանչյուր ինստիտուտ պետք է հա հակառակ կողմն ունի սույն և մյուս սկզբունքներին համապատասխանող քաղաքականություն և ընթացակարգեր.

8) **համագործակցություն և համաձայնեցում.** կոռուպցիայի դեմ պայքարի գործընթացում ներգրավված ինստիտուտ սերտորեն համագործակցեն՝ ապահովելով նպատակների և դրանց նվաճման միջոցառումների միասնական սահմանումը և հ իրականացումը.

9) **հանրային-մասնավոր գործընկերություն.** անհրաժեշտ է ապահովել կոռուպցիայի դեմ ձեռնարկվող կանխարգելի միջոցների իրականացման գործում քաղաքացիական հասարակության և գործարար հանրության ներգրավվածությունը:

1.5. ՀՀ հակակոռուպցիոն քաղաքականություն իրականացնող մարմինները

30. Հայաստանում գործում է կոռուպցիայի դեմ պայքարի ապակենտրոնացված կառավարման համակարգ, որտեղ հակա քաղաքականության մշակման, հսկողության և համակարգման գործառույթները տարանջատված են կոռուպցիայի բացահայ մասնագիտացված մարմիններից:

31. ՀՀ-ում հակակոռուպցիոն քաղաքականությունը կենսագործվում է կանխարգելիչ ինստիտուցիոնալ մոդելի շրջանակնե նշված կառուցվածքով:

32. Հայաստանում հակակոռուպցիոն բարեփոխումների համակարգումն ու դրանց կատարման նկատմամբ հսկողություն իրականացնում է կոռուպցիայի դեմ պայքարի խորհուրդը (այսուհետ՝ խորհուրդ): Խորհուրդը ղեկավարում է ՀՀ վարչապետը կազմում ընդգրկվում են ՀՀ կառավարության աշխատակազմի ղեկավար-նախարարը, ՀՀ ֆինանսների նախարարը, ՀՀ արդարադատության նախարարը, ՀՀ գլխավոր դատախազը, բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժո նախագահը, խորհրդարանական ընդդիմադիր խմբակցություններից մեկական ներկայացուցիչ, Հանրային խորհրդի նախագա համայնքների միության մեկ և քաղաքացիական հասարակության երկու ներկայացուցիչ:

33. Խորհուրդը՝

1) քննարկում և հավանություն է տալիս հակակոռուպցիոն ռազմավարությանը.

2) ներկայացնում է առաջարկություն հակակոռուպցիոն ռազմավարության մեջ փոփոխություններ և լրացումներ կատար վերաբերյալ.

3) քննարկում և հավանություն է տալիս հակակոռուպցիոն ռազմավարության հիման վրա մշակված ոլորտային ծրագրեր

4) ներկայացնում է առաջարկություն հակակոռուպցիոն ռազմավարության հիման վրա մշակված ոլորտային ծրագրերու փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու վերաբերյալ.

5) համակարգում է հակակոռուպցիոն ռազմավարությունից և Հայաստանի Հանրապետության ստանձնած միջազգային պարտավորություններից ու հանձնառություններից բխող միջոցառումների իրականացումը, ոլորտային հակակոռուպցիոն ծր մշակման և իրականացման գործընթացը՝ պետական մարմիններից պահանջելով և ստանալով անհրաժեշտ նյութեր ու տեղե կազմակերպելով և անցկացնելով հանդիպումներ, քննարկումներ, լսումներ, քննարկելով կոռուպցիայի դեմ պայքարի ոլորտու խնդիրները և առաջարկելով դրանց լուծման հնարավոր տարբերակներ.

6) իրականացնում է հսկողություն հակակոռուպցիոն ռազմավարությունից և Հայաստանի Հանրապետության ստանձնած պարտավորություններից ու հանձնառություններից բխող միջոցառումների կատարման, ոլորտային հակակոռուպցիոն ծրագ և իրականացման գործընթացի նկատմամբ՝ առաջարկություններ ներկայացնելով պատասխանատու մարմիններ, պահանջել հաշվետվություններ և վերլուծություններ, կազմակերպելով ու անցկացնելով քննարկումներ, հանդիպումներ, լսումներ.

7) քննարկում է հակակոռուպցիոն ծրագրերի գնահատման (մոնիթորինգի) արդյունքները և հանձնախմբի կողմից ամփոփ հաշվետվությունների հիման վրա առաջարկություններ ներկայացնում պատասխանատու մարմիններ.

8) կոռուպցիայի դեմ պայքարի գործընթացում համագործակցում է միջազգային և տարածաշրջանային կազմակերպությ քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչների, գործարար ոլորտը ներկայացնող կազմակերպությունների, հակակո քաղաքականության իրականացման գործում դերակատարում ունեցող մարմինների, ինչպես նաև կոռուպցիայի կանխարգելս նպաստող ինստիտուտների հետ, այդ թվում՝ համակարգված հանդիպումների միջոցով: Ընդ որում, համակարգված հանդիպ ժամանակ տեղի են ունենում քննարկումներ իրականացված միջոցառումների, խնդիրների, հնարավոր լուծումների վերաբերյ միաժամանակ ապահովելով պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների միջև պատշաճ հաղորդակցություն և արդյունավետ համագործակցություն: Քննարկումների արդյունքում ներկայացված կարծիքները խորհուրդը կարող է ներառել նախապատրաստած առաջարկությունների մեջ.

9) հաստատում է խորհրդի աշխատակարգը.

10) հաստատում է հանձնախմբի աշխատակարգը.

11) սահմանում է փորձագետների ընտրության կարգը, ինչպես նաև նրանց ներկայացվող չափանիշները:

34. Խորհրդի՝ հանձնախմբի կողմից ամփոփված հաշվետվությունների հիման վրա պատասխանատու մարմիններին ներ
առաջարկությունները կենսագործվում են Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշումներով, Հայաստանի Հանրապետության վարչապետի կամ պատասխանատու մարմինների կողմից ընդունվող իրավական ակտերով: Խորհրդի առաջարկությունները կարող են հիմք ծառայել նաև Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի և տեղական ինքնակա
մարմինների իրավական ակտերի համար:

35. Խորհրդին կից ստեղծվում է անկախ փորձագետներից կազմված՝ մշտապես գործող փորձագիտական հանձնախումբ

36. Հանձնախումբը՝

1) աջակցում է հակակոռուպցիոն ռազմավարության և հակակոռուպցիոն ոլորտային ծրագրերի նախագծերի մշակմանը,
ներկայացնում առաջարկություններ ռազմավարությունում և (կամ) հակակոռուպցիոն ոլորտային ծրագրերում փոփոխությու
լրացումներ կատարելու վերաբերյալ.

2) իրականացնում է ծրագրերի մոնիթորինգ, գնահատում, ամփոփում է ծրագրերի իրականացման մասին հաշվետվությո

3) նախապատրաստում է հաշվետվություններ, զեկույցներ ծրագրերի կատարման վիճակի մասին և առաջարկություններ
ներկայացնում խորհուրդ.

4) խորհրդի կողմից նախանշված, ինչպես նաև հակակոռուպցիոն ռազմավարությամբ սահմանված ոլորտներում ուսումն
վերլուծում է կոռուպցիայի դրսևորումներն ու պատճառները և ներկայացնում դրանց առավել արդյունավետ լուծման վերաբե
առաջարկություններ.

5) խորհրդի հանձնարարությամբ իրականացնում են միջոցառումներ՝ կոռուպցիայի կանխարգելման հարցերով հասարա
գիտելիքների ընդլայնմանն ու տարածմանը նպաստելու համար՝ մասնակցելով տեղեկատվական և կրթական նյութերի պատ
աշխատանքներին, հանդես գալով զանգվածային լրատվության միջոցներով, իրականացնելով այլ գործառույթներ: Այս գործո
իրականացնելիս՝ հանձնախումբը համագործակցում է պետական մարմինների, ուսումնական հաստատությունների, ինչպես
զանգվածային լրատվության միջոցների հետ.

6) կոռուպցիայի դեմ պայքարի գործընթացում ապահովում է խորհրդի համագործակցությունը տարածաշրջանային և մի
կազմակերպությունների, քաղաքացիական հասարակության, տեղական գործարար ոլորտը ներկայացնող կազմակերպությու
հակակոռուպցիոն քաղաքականության իրականացման գործում դերակատարում ունեցող մարմինների, ինչպես նաև կոռուպց
կանխարգելմանը նպաստող ինստիտուտների հետ.

7) խորհրդի հանձնարարությամբ՝ մշակում է ուղեցույցներ և ներկայացնում խորհրդի հավանությանը, պատասխանատո
մարմիններին ցուցաբերում է մեթոդական և այլ աջակցություն.

8) կատարում է խորհրդի կողմից տրված այլ հանձնարարություններ:

37. Խորհրդի և փորձագիտական հանձնախմբի կազմակերպատեխնիկական աշխատանքներն արդյունավետ կազմակեր
նպատակով ստեղծված՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության աշխատակազմի հակակոռուպցիոն ծրագրերի մո
բաժինը (այսուհետ՝ մոնիթորինգի բաժին) իրականացնում է հետևյալ գործառույթները՝

1) ապահովում է խորհրդի կազմակերպատեխնիկական աշխատանքների իրականացումը.

2) կազմակերպում է փորձագիտական հանձնախմբի աշխատանքները և ապահովում փորձագետների կապը ոլորտային
լիազոր մարմինների պատասխանատուների հետ.

3) իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության հակակոռուպցիոն ռազմավարության ու դրա իրականացման միջոց
ծրագրի, հաշվետվությունների և միջազգային պայմանագրերով կոռուպցիայի դեմ պայքարում ստանձնած պարտավորությու
կատարման վերաբերյալ զեկույցների մոնիթորինգ.

4) իրականացնում է հսկողություն իր գործունեության ոլորտներին առնչվող՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավար
տարվա գործունեության միջոցառումների ծրագրի և գերակա խնդիրների կատարման ընթացքի նկատմամբ և դրա մասին տեղեկատվություն ներկայացնում խորհուրդ.

5) իրականացնում է հակակոռուպցիոն ռազմավարությամբ, հակակոռուպցիոն ոլորտային ծրագրերով և այլ իրավական
հաստատված (սահմանված) հակակոռուպցիոն ծրագրերին առնչվող՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության և Հ
Հանրապետության վարչապետի քննարկմանը կամ կարծիքին ներկայացված իրավական ակտերի նախագծերի, ինչպես նաև
հարցերի հետ կապված մասնագիտական փորձաքննություն, տալիս է համապատասխան ոլորտի զարգացման, գործունեությ
արդյունավետության բարելավման վերաբերյալ իրավական ակտերի նախագծերի մասին եզրակացություններ.

6) պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների, ինչպես նաև տեղական ու միջազգային ոլորտային
կազմակերպությունների ներկայացուցիչների հետ կազմակերպում և իրականացնում է միջոցառումներ, այդ թվում՝ քննարկո
սեղաններ, տեղեկատվական նյութերի և ուղեցույցների տարածում, որոնք կնպաստեն հասարակության իրազեկվածության մ
բարձրացմանը կոռուպցիայի դեմ պայքարի ոլորտում:

38. Առանձին ոլորտներում հակակոռուպցիոն քաղաքականությունն իրականացնում են պատասխանատու մարմինները
(նախարարություններ, ՀՀ կառավարությանն առընթեր պետական մարմիններ): Պատասխանատու մարմիններն ապահովու
ծրագրերի մշակումն ու լիարժեք իրականացումը: Տվյալ մարմիններում նշանակվում են հակակոռուպցիոն ծրագրերի իրակա
պատասխանատուներ (անձ/ստորաբաժանում): Պատասխանատուների պաշտոնների անձնագրերում (աշխատանքի նկարա
ներառվեն հակակոռուպցիոն ծրագրերի իրականացումից բխող գործառույթներ: Յուրաքանչյուր պատասխանատու մարմնու
նշանակվի նաև հակակոռուպցիոն ծրագրերի իրականացումը համակարգող պաշտոնատար անձ՝ առնվազն աշխատակազմի
կամ մարմնի ղեկավարի տեղակալի մակարդակով:

39. ՀՀ-ում գործում են բազմաթիվ պետական մարմիններ, որոնք, իրենց գործառույթներն ու լիազորություններն իրականաւ նպաստում են կոռուպցիայի կանխարգելմանը: Այդպիսի մարմիններ են բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովը, ՀՀ Ազգային ժողովի էթիկայի հանձնաժողովը, ՀՀ դատարանների նախագահների խորհրդի էթիկայի հանձնւ վերահսկիչ պալատը, ՀՀ տնտեսական մրցակցության պաշտպանության հանձնաժողովը, ՔԾԽ-ն, ՀՀ կենտրոնական ընտրակ հանձնաժողովը և այլն: Հայաստանի Հանրապետությունում արդյունավետ հակակոռուպցիոն քաղաքականության իրականա առանցքային դեր ունեն բազմաթիվ պետական մարմիններ և տեղական ինքնակառավարման մարմինները:

40. Կոռուպցիոն հանցագործությունների բացահայտումը և նախաքննությունն իրականացնում են ՀՀ քննչական կոմիտեն քննչական ծառայությունը, ՀՀ կառավարությանն առընթեր ՀՀ ոստիկանությունը, ՀՀ կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության պետական ծառայությունը: Կոռուպցիոն հանցագործությունների նախաքննության և հետաքննության օրին նկատմամբ հսկողությունը, ինչպես նաև կոռուպցիոն հանցագործություններով դատարանում մեղադրանքի պաշտպանությու իրականացնում է ՀՀ դատախազությունը:

ԳԼՈՒԽ 2. ԿՈՌՈՒՊՑԻԱՅԻ ԴԵՄ ՊԱՅՔԱՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ

2.1. Կոռուպցիայի կանխարգելման միջոցները

2.1.1. Օրինավոր և բարեխիղճ հանրային ծառայողների դասի ձևավորումը

41. Կոռուպցիայի կանխարգելման տեսանկյունից կարևորվում է օրինավոր և բարեխիղճ հանրային ծառայողների դասի ձ Այս առումով, առաջնային նախապայման է **հանրային ծառայողների ու պաշտոնատար անձանց օրինավոր և բարե վարքագիծն ապահովող ինստիտուցիոնալ համակարգի ձևավորումը**: Վերջինիս իրականացման միջոցառումներն ըն

1) ԵՄ և ՏՀԶԿ հանրային ծառայողների կամ պաշտոնատար անձանց համար կիրառվող էթիկայի կանոնների հիմնարար սկզբունքներին համապատասխան «Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքով, անհրաժեշտության դեպքում՝ ճյուղային օ էթիկայի սկզբունքների և վարքագծի կանոնների սահմանումը.

2) հանրային ծառայության առանձին ոլորտներում վարքագծի կանոնների պահանջների պահպանման նկատմամբ վերա և հսկողություն իրականացնող օղակներ (էթիկայի հանձնաժողովներ կամ էթիկայի հարցերով պատասխանատուներ) ձևավո ձևավորման և գործունեության նորմերի սահմանումը, պատշաճ գործունության ապահովումը, ինչպես նաև վերջիններիս հաւ գործունեության վերաբերյալ համակարգող մարմնին և հանրությանը հաշվետվություն ներկայացնելու վերաբերյալ պարտակ սահմանումը.

3) հանրային ծառայության առանձին ոլորտներում վարքագծի կանոնների պահանջների պահպանման նկատմամբ վերա և հսկողություն իրականացնող օղակների (էթիկայի հանձնաժողովներ կամ էթիկայի հարցերով պատասխանատուներ) գործ համակարգման մարմին նշանակելը: Տվյալ մարմինը վերջիններիս կտրամադրի մեթոդական ուղեցույցներ և կապահովի դրա վերապատրաստման, մոնիթորինգի և գնահատման արդյունավետությունը.

4) յուրաքանչյուր պետական մարմնում հանրային ծառայության առանձին ոլորտներում վարքագծի կանոնների պահանջ պահպանման նկատմամբ վերահսկողություն և հսկողություն իրականացնող օղակների (էթիկայի հանձնաժողովներ կամ էթ հարցերով պատասխանատուներ), անձնակազմի կառավարման ստորաբաժանումների և հակակոռուպցիոն ծրագրերի իրակւ համար պատասխանատուների միջև համագործակցության գործուն մեխանիզմներ ներդնելը.

5) բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովին հանրային ծառայության առանձին ոլորտներում կանոնների պահպանման պրակտիկան ուսումնասիրելու, վերլուծելու և ամփոփելու համարժեք գործիքներ տրամադրելը և ռե համալրելը.

6) վարքագծի կանոնների պահանջների իրական կատարումը՝ ներառյալ այդ պահանջներին չենթարկվելու համար ներգո միջոցների կիրառումն ապահովող գործուն ընթացակարգերի մշակումն ու ներդնումը.

7) էթիկայի հարցերով պահանջների պահպանման նկատմամբ վերահսկողություն և հսկողություն իրականացնող օղակն հանրային ծառայության առանձին ոլորտներում շահերի բախման, անհամատեղելի գործունեության և այլ սահմանափակու բացահայտման գործառույթների վերապահումը.

8) բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովի ձևավորման և անդամների ընտրության գործընթւ վերանայման վերաբերյալ առաջարկություններ ներկայացնելը, բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժ ռեսուրսներով համալրելը.

9) «Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված հանրային ծառայողի ու պաշտոնատար անձի անհամատ գործունեության և այլ սահմանափակումների շրջանակի վերանայումը, դրանց հստակության և կանխատեսելիության ապահ

42. Օրինավոր և բարեխիղճ հանրային ծառայողների դասի ձևավորման կարևոր նախապայմաններից մեկը **շահերի բա կանխարգելող գործնականորեն կիրառելի կառուցակարգերի ձևավորումն է**: Սա իրագործելու նպատակով անհրաժ իրականացնել հետևյալ միջոցառումները՝

1) հանրային ծառայողի և պաշտոնատար անձի շահերի բախման հասկացության և իրավիճակների սահմանումը, շահեր հայտարարագրման մեխանիզմների սահմանումն ու կատարելագործումը, այդ թվում՝ բարձր ռիսկային ոլորտներում, ինչպես պետական պաշտոնյաների համար, ովքեր չունեն վերադաս.

2) հանրային ծառայության առանձին ոլորտներում շահերի բախման, անհամատեղելի գործունեության և այլ սահմանաւ բացահայտման, ինչպես նաև դրանց չեզոքացման գործառույթների վերապահումն էթիկայի հարցերով պահանջների պահպա

նկատմամբ վերահսկողություն և հսկողություն իրականացնող օղակներին.

3) շահերի բախման, անհամատեղելի գործունեության և այլ սահմանափակումների բացահայտումն ու չեզոքացումը, ինչ սահմանված պահանջների խախտման համար ներգործության միջոցների կիրառումն ապահովող գործուն ընթացակարգերի ներդնումը:

43. Օրինավոր և բարեխիղճ հանրային ծառայողների դասի ձևավորման հաջորդ կարևոր նախադրյալը **հանրային ծառ պաշտոնատար անձանց ակտիվների ու շահերի հայտարարագրման (ֆինանսական բացահայտման) համակայ բարելավումն է:** Վերջինիս իրականացման միջոցառումներն ընդգրկում են՝

1) ակտիվների ու շահերի հայտարարագրման գործընթացի վերանայումն ու օպտիմալացումն՝ ընդլայնելով հայտարարա ենթակա տվյալների ցանկը և հայտարարագիր ներկայացնող պաշտոնատար անձանց շրջանակը, որոշակիացնելով փոխկապ անձանց և ընտանիքի կազմին վերաբերող տվյալների շրջանակը, հստակեցնելով հայտարարագրման կարգը և ժամկետները.

2) հայտարարագրման գործընթացի կանոնների կատարման մշակումն ու ներդնումը՝ ներառյալ այդ կանոնների պահանջ չկատարելու համար իրավական ներգործության միջոցների կիրառումն ապահովող գործուն ընթացակարգերը.

3) հայտարարագրման գործընթացի թափանցիկության ու մատչելիության բարձրացումը՝ «Հանրային ծառայության մաս օրենքում ամրագրելով ստուգված հայտարարագրերի վերաբերյալ հրապարակային պարզաբանումներ կամ բացատրություննե ներկայացնելու ընթացակարգերը:

2.1.2. Արդյունավետ հանրային կառավարման համակարգի ձևավորումը

44. Հանրային ծառայության միասնականությունն ու ամբողջականությունը, պետական մարմինների գործառույթների հս տարանջատումը, կառուցվածքային և գործառութային արդյունավետության ապահովումը կոռուպցիայի կանխարգելման պա Այս առումով, ՀՀ **հակակոռուպցիոն ռազմավարությունն ուղղված է լինելու հանրային կառավարման մարմիննե կառուցվածքային և գործառնական բարեփոխումների ապահովմանը**: Սրա իրականացման միջոցառումներն ընդգրկ

1) վարչարարության պարզեցման համալիր ծրագրի մշակումը և իրականացումը.

2) հանրային կառավարման մարմինների կառուցվածքային արդյունավետության գնահատումը, գործող ինստիտուտների գործառույթների վերանայման ապահովումը և դրանց լիարժեք իրագործման համար լիազորությունների ամբողջացումը.

3) միասնական հանրային ծառայության արդյունավետ կառավարման ինստիտուտ ներդնելը՝ տարանջատելով «հանրայի «հանրային պաշտոնյա» հասկացությունները.

4) ընդհանուր հիմունքներով հանրային ծառայության ընդունվելու իրավական և կառուցակարգային երաշխիքների ամրա

5) հանրային ծառայությունն արհեստավարժ մասնագետներով համալրելը.

6) հանրային քաղաքականության պլանավորման և իրականացման կարողությունների զարգացումը, հանրային կառավա մարմինների հակակոռուպցիոն միջոցառումների իրականացման կարողությունների զարգացումն ու ռեսուրսներով ապահով

45. Արդյունավետ հանրային կառավարման համակարգի ձևավորման կարևոր նախադրյալներից է **ռեսուրսների արդյո կառավարման ապահովումը**: Այս նպատակով իրականացվելու են հետևյալ միջոցառումները՝

1) բյուջետային միջոցների կառավարման արդյունավետության բարձրացումը.

2) ներքին աուդիտի համակարգի կատարելագործումը, այդ թվում՝ համապատասխան մասնագետների որակավորման բա միջոցով.

3) գնումների կազմակերպման և դրանց արդյունքների բողոքարկման ընթացակարգերի բարելավումը:

46. Արդյունավետ հանրային կառավարման համակարգի ձևավորման նպատակով կարևորվում է նաև **հանրային կառա համակարգի շարունակաբար արդիականացումը**: Այս նպատակով իրականացվելիք միջոցառումներն են՝

1) էլեկտրոնային կառավարման համակարգերի կատարելագործումը.

2) կառավարման համակարգի արդիականացման միջազգային լավագույն փորձի շարունակական ուսումնասիրությունն

47. Արդյունավետ հանրային կառավարման համակարգի ձևավորման նախադրյալներից է նաև **հանրային ծառայությ որակի բարելավումը**: Սրա իրականացման միջոցառումներն ընդգրկելու են՝

1) ողջամիտ ժամկետներում ծառայությունների պատշաճ մատուցումը.

2) պետության կողմից մատուցվող ծառայությունների ոլորտում էլեկտրոնային ծառայությունների մատուցման համալիր մշակումը և իրականացումը.

3) ծառայությունների որակի գնահատման օբյեկտիվ և կանխատեսելի չափորոշիչների սահմանումը.

4) պետության կողմից մատուցվող ծառայությունների որակի գնահատման համակարգերի ներդնումը.

5) ծառայությունների որակի շարունակական գնահատումը, ծառայությունների արդար և հասցեական բաշխման սկզբուն ապահովումը, շահառուներին հանրային ծառայությունների բարելավման գործընթացում ներգրավելը:

2.1.3. Թափանցիկ և հաշվետու կառավարման համակարգի ձևավորումը

48. Կոռուպցիայի կանխարգելման համար կարևոր նախապայման է թափանցիկ և հաշվետու կառավարման համակարգ Դրան հասնելու ճանապարհին կարևորվում է **բաց տեղեկատվության լիարժեք հասանելիության ապահովումը:**

49. Բաց տեղեկատվության լիարժեք հասանելիության ապահովման միջոցառումներն ընդգրկելու են՝

1) տեղեկատվության տրամադրման ընթացակարգերի ու ժամկետների հստակեցումը, դրանց խախտումների համար պատասխանատվության համարժեք միջոցների սահմանումը.

2) պետական մարմիններում տեղեկատվության ազատության համար պատասխանատու պաշտոնատար անձի նշանակ
համապատասխան փաստաթղթերում վերջիններիս գործառույթների ամրագրումը.

3) «Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենքի վերլուծումը, անհրաժեշտության դեպքում դրանում լրացումների
փոփոխությունների կատարումը՝ համապատասխանեցնելով միջազգային չափանիշներին.

4) «Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենքից բխող ենթաօրենսդրական ակտերի մշակումը.

5) հանրությանը տեղեկատվության տրամադրման և հետադարձ կապի ապահովման նոր գործիքներ ներդնելը:

50. Թափանցիկ և հաշվետու կառավարման համակարգի ձևավորման համար անհրաժեշտ է նաև **բարձրացնել իշխան
մարմինների և հանրային ինստիտուտների գործունեության թափանցիկությունը**: Այս նպատակով իրականացվելիք
միջոցառումներն ընդգրկելու են՝

1) պետական ծառայողների ընտրության գործընթացում էթիկայի կանոնների պահպանումը գնահատելու ուղեցույցների

2) պետական ծառայողների ընտրության և առաջխաղացման՝ հանրության համար հասկանալի և վստահելի համակարգ
գործարկումը.

3) պետական ծառայության թափուր պաշտոնների մեծ մասը մրցութային կարգով լրացնելն ապահովելը և թափուր պաշ
լրացման գործընթացը համակարգող և մոնիթորինգ իրականացնող իրավասու մարմին նշանակելը.

4) իրականացված աշխատանքների, գործունեության արդյունքների, այդ թվում՝ ֆինանսական գործառնությունների վերա
պարբերական հաշվետվությունների հրապարակումն ապահովելը.

5) քաղաքական որոշումներ ընդունողների գործունեության հրապարակայնության նվազագույն չափանիշների սահմանու

6) պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից հանրային հետաքրքրություն ներկայացնող երևույթ
խնդիրների վերաբերյալ հանրությանն ամբողջական և արժանահավատ տեղեկատվություն տրամադրող կառուցակարգերի ս

51. Թափանցիկ և հաշվետու կառավարման համակարգի ձևավորման կարևոր նախադրյալներից է նաև **ֆինանսական
թափանցիկության ավելացումը:**

52. Այս նպատակով իրականացվելու են հետևյալ միջոցառումները՝

1) ՀՀ պետական բյուջեի մշտադիտարկման կառուցակարգերի կատարելագործումը.

2) անկախ աուդիտի համակարգի զարգացումը.

3) աուդիտորական եզրակացությունների հրապարակայնության մեծացումը:

2.1.4. Մասնակցային կառավարման համակարգի ձևավորումը և քաղաքացիական հասարակության համագործակցությունը

53. Կոռուպցիայի դեմ պայքարի գործում էականորեն կարևորվում է քաղաքացիական հասարակության ներգրավումը հա
կառավարման համակարգի գործունեության մեջ: Մասնակցային կառավարման համակարգի ձևավորման համար նախևառա
կարևորվում է **կայուն կապի ձևավորման ապահովումը, շարունակական երկխոսությունը՝ քաղաքացիական
հասարակության և իշխանության մարմինների ու հանրային ինստիտուտների միջև:** Սույն խնդրի իրականացման
միջոցառումներն ընդգրկելու են՝

1) ընթացող բարեփոխումների ու ծրագրերի վերաբերյալ քաղաքացիական հասարակության, գործարար հանրության, քա
ԶԼՄ իրազեկվածության մակարդակի բարձրացումը՝ յուրաքանչյուր եռամսյակը մեկ անգամ միջոցառման իրականացման հա
պատասխանատու մարմնի կողմից էլեկտրոնային կայքէջում հաշվետվություն հրապարակելու, շարունակական հանդիպում
անցկացնելու միջոցով.

2) երկխոսության նոր և կայուն հարթակների ձևավորմանը նպաստելը՝ քաղաքացիական հասարակության կազմակերպւ
կոալիցիաների, ֆորմալ ցանցերի տեսքով.

3) հանրային լսումների և քննարկումների կազմակերպման ու անցկացման կանոնակարգված ձևաչափեր ներդնելը.

4) պետական կառավարման մարմինների կողմից մշակվող նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերի հրապարակման
առցանց հարթակի ստեղծումը:

54. Մասնակցային կառավարման համակարգի ձևավորման համար կարևոր դեր է խաղում **որոշումների ընդունման,
իրականացման և վերահսկման գործընթացում հանրային մասնակցության ապահովումը**: Այս նպատակով իրակա
միջոցառումներն ընդգրկելու են՝

1) էլեկտրոնային ժողովրդավարության (e-democracy) առանձին գործիքներ ներդնելը, այդ թվում՝ էլեկտրոնային սոցիոլոգ
հարցումների, էլեկտրոնային քվեարկությունների, նոր առաջարկությունների հավաքման և այլ մեթոդների կիրառմամբ.

2) պարբերական հանդիպումների արդյունքում քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչների հետ հանրային
ինստիտուտների առանձին լիազորություններ պատվիրակելու կամ դրանց համատեղ իրականացման հնարավորություն տալ
քննարկումը.

3) պետական ծրագրերի իրականացման և հանրային ծառայությունների մատուցման նկատմամբ մշտադիտարկման հա
ներդնելը՝ յուրաքանչյուր բնագավառում մշտադիտարկման կայուն և անկախ ենթահամակարգերի ձևավորման, մշտադիտա
գործընթացում շահառուների և քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչների ներգրավման, մշտադիտարկման ար
հիման վրա պատասխանատվության և խրախուսանքի կառուցակարգերի գործարկման միջոցով.

4) որոշումների ընդունման, իրականացման և վերահսկման գործընթացում քաղաքացիական հասարակության լիարժեք
արդյունավետ մասնակցություն ապահովող անհրաժեշտ և վերաբերելի կարողությունների զարգացմանն աջակցելը:

2.2. Կոռուպցիոն վարքագծի համար պատասխանատվության համարժեք միջոցների սահմանումը և արդ քննությունը

55. Հանրային կառավարման համակարգում կոռուպցիայի դեմ պայքարի հիմնական միջոցներից մեկը կոռուպցիոն վարք պատասխանատվության համարժեք միջոցների սահմանումն է և նման վարքագծի դրսևորումների արդյունավետ քննումը: Չն հանգամանքին, որ ՀՀ ՔՕ-ն սահմանում է մեկ տասնյակից ավելի կոռուպցիոն հանցագործություններ, սակայն դա լիարժեք չ կոռուպցիայի դեմ պայքարի ոլորտում ՀՀ ստանձնած միջազգային պարտավորությունների ծավալը և բովանդակությունը: Մի Հայաստանի Հանրապետությունում կոռուպցիոն բնույթի իրավախախտումների համար պաշտոնատար անձանց պատասխա համակարգ չի գործում: Չկան պաշտոնատար անձանց կարգապահական կամ վարչական պատասխանատվության ենթարկե կառուցակարգեր, ճշգրիտ որոշված չէ կոռուպցիոն հանցանքների շրջանակը, իսկ այդ հանցանքների քննությունն իրականաց մարմինների անկախության, մասնագիտացվածության և փոխգործակցության պահանջները միշտ չէ, որ պահպանվում են:

56. Այս առումով, անհրաժեշտություն է առաջանում **կոռուպցիոն բնույթի իրավախախտումների համար պաշտո անձանց պատասխանատվության գործուն համակարգ ներդնելու, ինչպես նաև շարունակաբար կատարելագոր կոռուպցիոն դրսևորումների համար կարգապահական, վարչական և քրեական պատասխանատվության միջոց** իրագործման համար անհրաժեշտ է իրականացնել հետևյալ միջոցառումները՝

1) մատչելի և կանխատեսելի ձևակերպել կոռուպցիոն իրավախախտումների համար պատասխանատվություն նախատե դրույթները.

2) իրականացնել ապօրինի հարստացման քրեականացման նպատակահարմարությանը վերաբերող վերլուծություն.

3) խստացնել կոռուպցիոն հանցանքների համար սահմանված պատիժները, երկարաձգել դրանց համար նախատեսված պատասխանատվության ենթարկելու վաղեմության ժամկետները.

4) կատարելագործել կոռուպցիոն վարքագծի հետևանքով պատճառված վնասի հատուցման մեխանիզմները:

57. Հակակոռուպցիոն ռազմավարության կարևորագույն քայլերից է կոռուպցիոն բնույթի իրավախախտումների արդյունա քննության իրականացումը, ինչը դեռևս շարունակում է մնալ ցածր մակարդակի վրա: ՀՀ-ում կոռուպցիոն հանցանքների վեր գործերով նախաքննությունն իրականացնում են տարբեր քննչական մարմիններ, ինչն ինքնին դրական ազդեցություն չի ունեն գործունեության արդյունավետության վրա: Անհրաժեշտություն է առաջանում **գործարկելու կոռուպցիոն բնույթի իրավախախտումների քննության արդյունավետությունն ապահովող կառուցակարգեր:**

58. Նման կառուցակարգերի գործարկման միջոցառումներն են՝

1) բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովին վերապահել լիազորություն՝ վարքագծի կանոնաց պահանջների, այդ թվում՝ շահերի բախման կանոնների, անհամատեղելի գործունեության և այլ սահմանափակումների խախ տված հանրային ծառայողների և պաշտոնատար անձանց նկատմամբ իրավական ներգործության միջոցներ կիրառելու վերա առաջարկություններ ներկայացնել իրավասու անձանց կամ մարմիններ կամ ինքնուրույն կիրառել պատասխանատվության

2) մշակել կոռուպցիոն հանցանքների շրջանակը որոշելու պատշաճ մեթոդաբանություն և օրենքով սահմանել դրանց սպ

3) հստակ տարանջատել կոռուպցիոն քրեական գործեր քննող նախաքննական մարմինների ենթակայությունը՝ հաշվի ա այդ հանցանքների բնույթը, այնպես էլ՝ դրանց կատարման մեջ մեղադրվող անձանց առանձնահատկությունները.

4) ապահովել, որպեսզի կոռուպցիոն հանցանքները քննեն նախաքննական մարմինների մասնագիտացված ստորաբաժա այդ գործերով նախաքննության օրինականության նկատմամբ հսկողությունը և հետագայում մեղադրանքի պաշտպանությու իրականացնեն բացառապես այդ գործերով մասնագիտացած դատախազները.

5) կոռուպցիոն բնույթի իրավախախտումները բացահայտելիս, ինչպես նաև դրանց կապակցությամբ քրեական վարույթ իրականացնելիս՝ ուժեղացնել օպերատիվ-հետախուզական գործունեություն, նախաքննություն և դրանց նկատմամբ հսկողու իրականացնող մարմինների միջև համագործակցությունը.

6) մշակել կոռուպցիոն հանցագործությունների քննության, ինչպես նաև դրանց նկատմամբ հսկողության իրականացման գիտականորեն հիմնավորված և միասնական մեթոդիկա, այն է՝ որոշակի սկզբունքների և չափորոշիչների ամբողջություն, որ հնարավորություն կտա իրավակիրառողին համակողմանիորեն բացահայտելու կոռուպցիոն հանցագործության բոլոր փաստ հանգամանքները՝ անկախ դրա տեսակից, բնույթից և այն կատարած անձից:

2.3. Հանրային վստահության բարձրացումը

59. Կոռուպցիայի դեմ պայքարի կարևոր բաղադրատարրերից է քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչների մասնակցությունը կոռուպցիայի դեմ պայքարին: Այս առումով կարևորվում է հակակոռուպցիոն պայքարի միջոցների և կառ մասին հասարակության պատշաճ իրազեկումը: Վերջինիս հետ սերտորեն կապված է նաև հանրային ծառայողների, պատասխանատուների, ինչպես նաև այլ շահագրգիռ կողմերի համակարգային և պարբերական հակակոռուպցիոն կրթությու Այդուհանդերձ, այս բնագավառում մինչ օրս պետական մակարդակով էական քայլեր չեն ձեռնարկվել, հասարակությունը լի ընդգրկվել կոռուպցիայի դեմ մղվող պայքարում և օբյեկտիվորեն զրկված է եղել այդ գործընթացի վրա ներազդելու հնարավո

60. Բացի դրանից, առայժմ բավականաչափ ակտիվ չէ իրավապահ մարմինների և հանրության համագործակցությունը, հերթին պայմանավորված է կոռուպցիայի դեմ պայքարող մարմինների հանդեպ հանրային վստահության ցածր մակարդակո Հանրությունն իրավապահ մարմիններին կոռուպցիոն բնույթի իրավախախտումների վերաբերյալ պարբերաբար և ամբողջա տեղեկատվություն չի տրամադրում: Ներկայումս Հայաստանի Հանրապետությունում չկան անհրաժեշտ պայմաններ՝ ազդա համար: Առկա չեն այս գործունեությունը կարգավորող բավարար և համապարփակ օրենսդրական կարգավորումներ: Բացի ր

ձևավորված չէ հասարակությանը կոռուպցիայի դեմ պայքարին մղող դրական միջավայր: Թույլ է նաև պետության կողմից h
մեջ կոռուպցիոն բնույթի իրավախախտումների նկատմամբ անհանդուրժողականության վերաբերյալ քարոզչական աշխատ
իրականացումը:

61. Վերոշարադրյալ հիմնահարցերը լուծելու համար կարևորվում է համալիր և հետևողական մի շարք քայլերի ձեռնարկ
Այսպիսով, **կոռուպցիայի դեմ պայքարող մարմինների նկատմամբ հանրային վստահությունը բարձրացնելու և ամրապնդելու համար անհրաժեշտ է ձեռնարկել հետևյալ գործուն միջոցները՝**

1) օրենքով սահմանել, որ կոռուպցիոն հանցագործությունների վերաբերյալ հաղորդում ներկայացնող անձինք հավասար
են տուժողների, վկաների և փորձագետների համար քրեադատավարական օրենսդրությամբ սահմանված հատուկ պաշտպա
միջոցներից.

2) Հայաստանի Հանրապետության քրեական օրենսգրքում առանձին հոդվածով քրեական պատասխանատվություն նախ
հանցագործության վերաբերյալ հաղորդում տալու համար հանցագործության վերաբերյալ հաղորդում տվող անձի կամ նրա
փոխկապակցված անձանց գույքին կամ առողջությանը վնաս պատճառելու կամ այդպիսի սպառնալիքի համար, ինչպես նաև
հանցագործության վերաբերյալ հաղորդում տվող անձի՝ իրավապահ մարմնի ներկայացուցչի կողմից ոչ իրավաչափ գաղտն
համար.

3) սահմանել, որ իրավապահ մարմինների հետ համագործակցության դեպքում կոռուպցիոն հանցանքներին առնչակից ա
են ազատվել քրեական պատասխանատվությունից կամ ակնկալել համեմատաբար մեղմ պատժվելու հնարավորություն.

4) հանրությանը պարբերաբար տեղեկատվություն ներկայացնել կոռուպցիոն բնույթի իրավախախտումների քննության ը
արդյունքների վերաբերյալ, այդ թվում՝ հրապարակել ամփոփ տեղեկատվություն ձևավորված կարգապահական, վարչական
պրակտիկայի մասին.

5) հանրությանը պարբերաբար ներկայացնել տեղեկատվություն պետական ծառայողների պաշտոնանկության կամ տույ
վերաբերյալ և հանրայնացնել հիմնավորումները՝ հաշվի առնելով անհատական տվյալների պաշտպանության և այլ երաշխի
տրամադրման նկատառումները.

6) յուրաքանչյուր հանրային հաստատությունում ստեղծել մեխանիզմներ կոռուպցիոն իրավախախտումների առկայությ
համապատասխան մարմիններին զեկուցելու վերաբերյալ և իրականացնել քարոզարշավ՝ հանրային ծառայողների շրջանում
մեխանիզմների վերաբերյալ իրազեկվածությունը բարձրացնելու համար.

7) կատարելագործել կոռուպցիոն բնույթի իրավախախտումների վիճակագրության վարման և հաշվետվություններ ներկ
համակարգերը:

ԳԼՈՒԽ 3. ՀԱԿԱԿՈՌՈՒՊՑԻՈՆ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ԱՌԱՋՆԱՀԵՐԹ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՈԼՈՐՏՆԵՐ

3.1. Հակակոռուպցիոն ռազմավարությունը կրթության ոլորտում

62. Հայաստանում կրթության ոլորտը կարևորվում է՝ որպես երկրի կայուն առաջընթացի, մարդկային կապիտալի վերար
ու զարգացման նախապայմաններից մեկը, ուստի, այս ոլորտի զարգացումը երկրի զարգացման գերակայություններից մեկն է
կառավարությունը, որպես կրթության ոլորտի առաջնային խնդիրներ, դիտարկում է կրթական համակարգի բոլոր մակարդա
կրթության որակի և արդյունավետության բարձրացումը, դրանց համապատասխանեցումը միջազգային չափանիշներին, մա
հասանելի կրթության ապահովումը բնակչության բոլոր խավերի համար:

63. 2009-2012 թթ. ընթացքում հակակոռուպցիոն ռազմավարության արդյունքում մշակվել են «Հանրակրթական ուսումնա
հաստատության ուսուցչի վարպետության մակարդակի մասին» տեղեկանքի ու բնութագրիչների ձևերը և հանրակրթական հ
ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատության հերթական ատեստավորման ենթակա ուսուցչի վերապատրաստմա
Լրամշակվել են ուսումնական հաստատության սովորողների կողմից կրթական ծրագրերի յուրացման, ամփոփիչ ստուգման և
ատեստավորման անցկացման, սովորողների փոխադրման, ավարտման և ուսումնական տարվա ընթացքում 120-200 ժամ բ
սովորողի՝ հաջորդ դասարան կամ հանրակրթական հաջորդ աստիճանի փոխադրման, դրսեկության ձևով (էքստեռն) փոխա
ավարտական քննություններ կազմակերպելու, հանրակրթական ուսումնական հաստատության սովորողի ուսումնական առա
գնահատման երաշխավորությունների և ՀՀ հանրակրթական ուսումնական հաստատություն սովորողի ընդունելության, տեղ
ազատման կարգերը: Ներդրվել է բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների ընդունելության քննությունների միասնա
համակարգը: Ներկայումս գործում են հանրակրթության ոլորտում կադրերի նշանակման գործընթացը կանոնակարգող մի շ
ակտեր: 2012 թ. հավատարմագրում անցած ոչ պետական բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների դիմորդները ընդ
քննությունները հանձնել են կենտրոնացված եղանակով՝ պետական բուհերի դիմորդների հետ միասին: Փոփոխություններ են
«Կրթության մասին» ու «Բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության մասին»
ՀՀ օրենքներում՝ ՀՀ-ում պետական և ոչ պետական բուհերի մրցակցային դաշտի և միասնական քաղաքականության ստեղծ
նպատակով: Կանոնակարգվել է դասագրքերի գնահատման առարկայական հանձնաժողովների ձևավորումը և բարելավվել ը
մրցույթի անցկացման գործընթացը՝ ապահովելով հրապարակայնությունը: Հայաստանի Հանրապետության կրթության և գի
նախարարի հրամանով հաստատված Կրթական համակարգում կոռուպցիոն երևույթների դեմ պայքարի 2011-2012 թվական
գործողությունների ծրագրի համաձայն բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների կողմից մշակվել են այդ հաստատ
տարեկան հակակոռուպցիոն ռազմավարական ծրագրերը: Խստացվել են բուհերի լիցենզավորման չափանիշները, ինչի արդյո
քան նախկին 90 մասնավոր բուհերից այսօր գործում է 34-ը: Ընդլայնվել են կրթության պետական տեսչության գործառույթնե
բուհերում ներդրվել և գործում են որակի ներքին ապահովման կենտրոններ, որոնք ներկայացնում են վերլուծական հաշվետվո

Հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների 2011-2012 թվականների տեսչավորումների, ստուգումների և ուսումնա
վերաբերյալ հաշվետվությունները հրապարակված են ՀՀ ԿԳՆ-ի պաշտոնական կայքում և կրթական պորտալում (www.edu.
www.armedu.am), ինչպես նաև «Կրթություն» շաբաթաթերթում: Մշակվել է ՀՀ ԿԳՆ-ի աշխատակազմի կառուցվածքային և
առանձնացված ստորաբաժանումների կարողությունների, ինչպես նաև վերապատրաստման կարիքների գնահատման փաթե
բաղադրիչներից է կոռուպցիայի վերաբերյալ իրազեկման և հակակոռուպցիոն թեմաներով վերապատրաստումը: 2012 թվակ
ընթացքում ՀՀ ԿԳՆ-ի աշխատակազմից համանման սեմինար քննարկումներին և վերապատրաստումներին մասնակցել է ըն
30 մասնագետ: Հանրակրթական դպրոցների նոր օրինակելի կանոնադրությամբ ամրագրվել են դպրոցի կառավարման և վեր
գործառույթներում ծնողական ու մանկավարժական խորհուրդների, մեթոդական միավորումների մասնակցությունն ապահո
դրույթները, ինչպես նաև աշակերտական խորհուրդների լիազորությունները: Հաստատվել է ՀՀ կրթության և գիտության նախ
հաղորդակցության 2011-2015 թթ. ռազմավարությունը, որը նպատակաուղղված է նաև նախարարության աշխատակազմի
հակակոռուպցիոն կարողությունների զարգացմանը: Խստացվել է դպրոցում սահմանված գործառնական ընթացակարգերի պ
նկատմամբ հսկողությունը: Սահմանվել է գիտելիքի գնահատման միասնական և անկախ համակարգ: Հանրային իրազեկմա
բարձրացման նպատակով լուսաբանվել է կրթության ոլորտում իրականացվող՝ հակակոռուպցիոն ծրագրով նախատեսված
միջոցառումների իրականացման ընթացքը, նախարարության պաշտոնական կայքում գործող հակակոռուպցիոն ծրագրերի
տեղեկատվական էջում զետեղվել է Կրթական համակարգում կոռուպցիոն երևույթների դեմ պայքարի 2011-2012 թթ. միջոցա
համալիր ծրագիրը, այդ ծրագրի հետ կապված հաշվետվությունները հրապարակվել են տարբեր լրատվամիջոցներով: Հանրա
ոլորտում հակակոռուպցիոն թեմաները ներառվել են հիմնական դպրոցի «Հասարակագիտություն» առարկայի դասավանդմա
Մշակվել և ներդրվել են «Կրթությունն ընդդեմ կոռուպցիայի» մեթոդական ուղեցույց-ձեռնարկը՝ հանրակրթական դպրոցների
համար, ինչպես նաև «Հակակոռուպցիոն դասընթացների և միջոցառումների կազմակերպման ուղեցույց» գրքույկը՝ բարձրագ
նախնական և միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատությունների սովորողների համար: Ուսանողները, օգտագործե
գրքույկը, իրենց ուսումնական հաստատություններում կազմակերպում և իրականացնում են հակակոռուպցիոն երիտասարդա
միջոցառումներ:

64. Ներկայումս կրթության ոլորտում պետական քաղաքականության հիմնական նպատակն է ապահովել, որպեսզի յուրա
քաղաքացի, իր հակումներին և ընդունակություններին համապատասխան, ստանա որակյալ կրթություն, և հանրապետությա
տնտեսությունն ապահովվի մրցունակ մասնագետներով: Պետությունը յուրաքանչյուր քաղաքացու համար ստեղծելու է կրթու
հնարավորություն՝ անկախ նրա սոցիալական վիճակից և տարիքից: Այս նպատակադրումներին հասնելու կարևոր նախապա
մեկը կրթության ոլորտում կոռուպցիոն ռիսկերի կրճատումն է:

65. Կրթության բոլոր մակարդակներում իրականացվող բարեփոխումները ենթադրում են կրթության ոլորտում քաղաքա
ընդգրկվածության զգալի աճ, որի արդյունքում ավելի մեծ թվով քաղաքացիներ են առնչվելու կրթության ոլորտին: Ուստի, ոլո
կոռուպցիոն ռիսկերը կարող են վտանգել և՛ կրթության ոլորտում իրականացվող բարեփոխումների հաջող ընթացքը, և՛ ունեն
ցանկալի հետևանքներ՝ կրթության նկատմամբ հասարակական վերաբերմունքի ձևավորման հարցում:

66. Կրթության ոլորտում թափանցիկության, հրապարակայնության, հաշվետվողականության, օրինականության ապահ
կոռուպցիոն ռիսկերի կրճատման նպատակով ռազմավարության գործողության առաջին տարում նախատեսվում է իրական
կոռուպցիոն ռիսկերի համապարփակ ուսումնասիրություն: Ուսումնասիրության հիման վրա կսահմանվեն կրթության ոլորտ
հակակոռուպցիոն միջոցառումները:

3.2. Հակակոռուպցիոն ռազմավարությունը պետական եկամուտների հավաքագրման ոլորտու

67. Կոռուպցիայի դեմ պայքարը հարկային վարչարարության շարունակական բարեփոխումների իրականացման կարևո
ուղղություններից է: Հարկային և մաքսային համակարգերում կոռուպցիայի հաղթահարման ուղղությամբ նախորդ տարիներ
քայլեր են իրականացվել: Մասնավորապես, հետևողականորեն իրագործվել են հակակոռուպցիոն ռազմավարության և դրա ի
2009-2012 թթ. միջոցառումների ծրագրով սահմանված քայլերը, ինչի արդյունքում զգալի նվազեցվել է հարկային ծառայող-հ
անմիջական շփումը, բարձրացվել են հարկային մարմնում մարդկային ռեսուրսների կառավարման արդյունավետությունը, h
մարմնի գործունեության հրապարակայնությունն ու հաշվետվողականությունը:

68. Հակակոռուպցիոն ռազմավարության և դրա իրականացման 2009-2012 թթ. միջոցառումների ծրագրի իրականացմա
էականորեն նվազել են հարկային ծառայողների և հարկ վճարողների միջև անմիջական շփումները՝ գերազանցապես հարկ
մատուցվող ծառայությունների մատուցման, հարկային հաշետվությունները էլեկտրոնային եղանակով ներկայացնելու համա
ամբողջական գործարկման, ռիսկերի վրա հիմնված ստուգման ենթակա հարկ վճարողների ընտրության համակարգերի ներդ
միջոցով: Իրականացվել են շարունակական աշխատանքներ՝ հարկ վճարողներին իրազեկման բնույթի ծառայությունների մա
շրջանակի ընդլայնման, հարկերի վճարման և հաշվետվությունները ներկայացնելու մասին անհրաժեշտ տեղեկատվության
մատչելիության, հարկային օրենսդրության վերաբերյալ բացատրական աշխատանքների մակարդակի բարձրացման ուղղու
Իրականացվել են շարունակական աշխատանքներ՝ մաքսային վարչարարության օրենսդրական կարգավորման հստակեցմա
ընթացակարգեր ներդնելու, մաքսային արժեքների որոշման հստակ չափանիշներ սահմանելու ուղղությամբ: Ներդրվել են մա
վարչարարության բարեփոխումների ընթացքի վերաբերյալ հանրությանը պարբերաբար իրազեկման ընթացակարգեր: Վերա
հստակեցվել են համակարգի կառուցվածքային ստորաբաժանումների գործառույթները, մշակվել են հարկային և մաքսային ծ
պաշտոնների նկարագրերը, որով հստակեցվել է հարկային ծառայողների աշխատանքային պարտականությունների շրջանա
հարկային և մաքսային ծառայողների պարտադիր վերապատրաստման սխեմա՝ հաստատված ծրագրին համապատասխան
են գանգատարկման ընթացակարգերը, և բարձրացվել է հարկ վճարողների վստահությունը գանգատարկման համակարգի նկ

Հարկային և մաքսային համակարգերում արդյունավետ կերպով ներդրվել են ներքին հսկողության իրականացման ընթացակ
սահմանվել են պարզեցված մաքսային ընթացակարգեր՝ բարեխիղճ տնտեսվարող սուբյեկտների համար: Ներդրվել է լիազոր
տնտեսական օպերատորի ինստիտուտը, վերջիններիս օրենսդրությամբ իրավունք է վերապահվել կիրառելու արտահանման,
պարզեցված ընթացակարգեր, սահմանվել են լիազորված տնտեսական օպերատորի կարգավիճակի տրամադրման չափանիշ

69. Առաջիկայում հարկային և մաքսային մարմինների գործունեության թափանցիկության, հրապարակայնության,
հաշվետվողականության, օրինականության ապահովման, ներքին հսկողական մեխանիզմների կատարելագործման և կոռու
կրճատման նպատակով ռազմավարության գործողության առաջին տարում նախատեսվում է իրականացնել կոռուպցիոն ռի
համապարփակ ուսումնասիրություն: Ուսումնասիրության հիման վրա կսահմանվեն պետական եկամուտների հավաքագրմա
հակակոռուպցիոն միջոցառումները:

3.3. Հակակոռուպցիոն ռազմավարությունը ոստիկանության ոլորտում՝ քաղաքացիներին ծառայությ մատուցման մասով

70. Կոռուպցիայի դեմ պայքարի ազգային քաղաքականության իրականացման ուղղությամբ ոստիկանության համակար
կատարվող շարունակական աշխատանքներն սկսում են կրել առավել համակարգված բնույթ: Մասնավորապես, ոստիկանու
բազմակողմանի միջոցներ են ձեռնարկվում համակարգի բոլոր ոլորտներում կոռուպցիայի կանխարգելմանն ուղղված իրավա
տնտեսական, կրթական, կազմակերպչական և այլ ծրագրերի հետևողական կիրառումն ապահովելու համար: Նշված նպատ
հասնելու և դրանց արդյունավետությունն ապահովելու համար իրականացվող աշխատանքների հիմքում դրվում են այնպիսի
ինչպիսիք են նպատակների իրագործելիությունը, շարունակականությունը, հետևողականությունը, գործունեության հրապար
և այլն:

71. 2009-2012 թթ. ընթացքում հակակոռուպցիոն ռազմավարության արդյունքում սահմանվել են ոստիկանության նյութա
խրախուսման և տեխնիկական զարգացման արտաբյուջետային ֆոնդի ձևավորման ու միջոցների ծախսման թափանցիկությ
ապահովող ընթացակարգեր, ճանապարհային ոստիկանությունում ներդրվել է ճանապարհատրանսպորտային պատահարնե
և դրանց վերաբերյալ վիճակագրության վարման համակարգչային ծրագիր, կատարելագործվել է բնակչության պետական ռե
համակարգը, կանոնակարգվել է բնակչության պետական ռեգիստրի տվյալների օգտագործումը՝ հանրային ծառայություններ
Բնակչության պետական ռեգիստրի բազայում ներդրվել է հանրային ծառայությունների համարանիշերի համակարգը, և քար
հատկացվող ծառայությունների համարանիշը, օրենքով սահմանված անհատական տվյալների հիման վրա, գեներացվում է ս
եղանակով: Կատարելագործվել է ոստիկանության ծառայողների գործողությունների բողոքարկման ընթացակարգերի մատչե
Ստեղծվել է ոստիկանության ծառայողների նկատմամբ ծառայողական քննություն իրականացնող մշտական գործող հանձն
կառավարությանն առընթեր ՀՀ ոստիկանության նոր՝ www.police.am ինտերնետային կայքէջի «Օգնություն քաղաքացիներին
քաղաքացիներն ունեն ՀՀ կառավարությանն առընթեր ՀՀ ոստիկանության պետի տեղակալներին կայքից դիմումներ ուղարկե
հնարավորություն: Ոստիկանության միջանկյալ օղակների և ծառայող-քաղաքացի շփման բարդությունները կրճատելու նպա
պարզեցվել է վարորդական վկայական ստանալու համար քննություններ ընդունելու, տրանսպորտային միջոցների սեփական
իրավունքի պետական գրանցման, հաշվառման, համարանիշերի և վկայագրերի հատկացման, ինչպես նաև վարորդական վկ
տալու, փոխանակելու ընթացակարգերը: Անձնագրային վիզաների վարչության մի շարք անձնագրային բաժանմունքներում ս
անձնագրային ծառայությունների մատուցման համար նախատեսված պետական տուրքերը, վարչական տուգանքները և այլ
ընդունող էլեկտրոնային վճարային տերմինալներ, ինչի շնորհիվ զգալիորեն արագացել է քաղաքացիների սպասարկման գործ
կառավարությանն առընթեր ՀՀ ոստիկանության անձնագրային և վիզաների վարչության մասնաշենքում գործարկվել է անլա
(WIFI) համակարգ, ինչը հնարավորություն է ընձեռել վարչություն այցելող քաղաքացիներին անվճար օգտվել ինտերնետից:
Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիության և հատուկ կացության ռեգիստր՝ անհատական տվյալների էլեկտրոնային
Ներդրվել է սեփականատիրոջ դիմումի հիման վրա բնակելի տարածության նկատմամբ օգտագործման իրավունք չունեցող ս
ժամանակում հաշվառումից հանելու պարզեցված ընթացակարգ: Բնակչության պետական ռեգիստրում անձանց հաշվառմա
հաշվառումից հանելու գործընթացը պարզեցվել է, համաձայն որի անձնագրային ծառայությունը Հայաստանի Հանրապետու
կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրից բնակելի տարածության նկատմամբ գույքային իրավունք ունեցող ս
ցուցակը պարզում է էլեկտրոնային եղանակով: Անձնագրային բոլոր ծառայություններում (բացառությամբ Դավթաշենի և Քս
Զեյթունի) տեղադրվել են անձը հաստատող էլեկտրոնային փաստաթղթերի համակարգեր, ինչը հնարավորություն է ընձեռել
մարզերի բնակիչներին ևս, այդ թվում՝ կենսաթոշակային բարեփոխումներով պայմանավորված: Ստեղծվել է արագ արձագա
գիծ» ծառայությունը:

72. Կոռուպցիայի դեմ տարվող պայքարում շարունակվում է արդիական մնալ ինչպես քաղաքացիներին ծառայություննե
մատուցման, այնպես էլ՝ գործունեության մյուս ոլորտներում անհրաժեշտ աշխատանքների իրականացումը, ՀՀ կառավարու
առընթեր ՀՀ ոստիկանության գործունեության նկատմամբ հասարակական վստահության ամրապնդումը:

73. Քաղաքացիներին ծառայությունների մատուցման մասով ՀՀ կառավարությանն առընթեր ՀՀ ոստիկանության գործու
ոլորտում առկա բացերը և խնդիրները լուծելու, թափանցիկության, հրապարակայնության, հաշվետվողականության, օրինակ
ապահովման ու կոռուպցիոն ռիսկերի կրճատման նպատակով նախատեսվում է ռազմավարության գործողության առաջին ս
իրականացնել կոռուպցիոն ռիսկերի համապարփակ ուսումնասիրություն: Ուսումնասիրության հիման վրա կսահմանվեն ոստ
ոլորտի հակակոռուպցիոն միջոցառումները:

3.4. Հակակոռուպցիոն ռազմավարությունն առողջապահության ոլորտում

74. Կոռուպցիայի դեմ պայքարն առողջապահության ոլորտի շարունակական բարեփոխումների իրականացման առանց ուղղություններից է:

75. Առողջապահության ոլորտում կոռուպցիոն ռիսկերը հատկապես շոշափելի են առողջապահական համակարգի կառւ ֆինանսավորման, պետական պատվերի շրջանակներում բժշկական օգնության և սպասարկման ծառայությունների մատուց ու բժշկական նշանակության պարագաների շրջանառության ոլորտներում:

76. 2009-2012 թթ. հակակոռուպցիոն ռազմավարության արդյունքում առողջապահության ոլորտում իրականացվել են մի միջոցառումներ, որոնց արդյունքում հանրային ֆինանսների կառավարման թափանցիկության և հաշվետվողականության ա ռազմավարական դրույթի շրջանակում վերանայվել և փոփոխվել է հիվանդանոցային ծառայությունների փաթեթը, հիվանդա համավճարի սկզբունքի ներդրման համար հաստատվել են Անհետաձգելի և գինեկոլոգիական բժշկական օգնության բյուջետւ ծրագրերը: Հավաստագրերի տրամադրման միջոցով պետության կողմից երաշխավորված անվճար բժշկական օգնությունը և սպասարկումը ներդրվել են միայն ծննդօգնության և երեխաներին (մինչև յոթ տարեկան) բժշկական օգնության ծրագրերում: Առողջապահության համակարգում գնագոյացման համակարգի բարելավման և ոչ պաշտոնական վճարումների համար նպա պայմանների վերացման ռազմավարական դրույթների շրջանակում համավճարի սկզբունքը ներդրվել է նաև «Ուռուցքաբանւ արյունաբանական հիվանդությունների բժշկական օգնության ծառայություններ» և «Սեռական ճանապարհով փոխանցվող հիվանդությունների բժշկական օգնության ծառայություններ» ծրագրերում: Հաստատվել են պետության կողմից երաշխավորւ բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնող բժշկական կազմակերպությունների կողմից վճարովի հիմունքներով մա բժշկական ծառայությունների նվազագույն և առավելագույն կողմնորոշիչ գների սանդղակը՝ դիֆերենցված ըստ մարզերի և Ե քաղաքի, և բժշկական ծառայությունների ինքնարժեքի ծախսային հոդվածների կողմնորոշիչ նորմատիվները: Այդ նորմատիվ աշխատում են միայն պետպատվերով բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնող բուժկազմակերպությունները: Պ պատվերի պայմանագրային գումարները հաշվարկվել են՝ հիմք ընդունելով նախորդ տարվա փաստացի ցուցանիշները: Անհե բժշկական միջամտություն պահանջող վիճակների և հիվանդությունների ցանկը վերանայվել և հստակեցվել է: Ամբուլատոր- պոլիկլինիկական բժշկական հաստատությունների գործունեության թափանցիկության, հաշվետվողականության և օրինակա ռազմավարական դրույթի շրջանակում 2012 թվականին ներդրվել են ապացուցողական բժշկության վրա հիմնված կլինիկակ ուղեցույցներ և չափորոշիչներ: Հիգիենիկ և համաճարակային ծառայության գործունեության թափանցիկության, հաշվետվող ավելացման ռազմավարական դրույթի շրջանակներում հաստատվել և ներդրվել են մանրէաբանական, սանիտարաքիմիակա մակաբուծաբանական լաբորատորիաների և ֆիզիկական գործոնների մակարդակների չափման ժամանակ կիրառվող (թվով հաշվառման ձևաթղթերը, ինչպես նաև՝ իմունականխարգելման ոլորտի վարչական վիճակագրական հաշվետվական ձևերը:

77. Առողջապահության ոլորտում թափանցիկության, հաշվետվողականության ապահովման, կոռուպցիոն ռիսկերի կրճւ նպատակով ռազմավարության գործողության առաջին տարում նախատեսվում է իրականացնել կոռուպցիոն ռիսկերի համա ուսումնասիրություն: Ուսումնասիրության հիման վրա կսահմանվեն առողջապահության ոլորտի հակակոռուպցիոն միջոցառ

3.5. Ոլորտների ռիսկային վերլուծությունը և հակակոռուպցիոն միջոցառումների ծրագրի վերանա

78. Հաշվի առնելով նախորդ ռազմավարության իրագործման հետ կապված խնդիրները և միջազգային փորձաքննությա արդյունքները՝ ակնհայտ է դառնում, որ սույն հակակոռուպցիոն ռազմավարության և դրա իրականացման միջոցառումների արդյունավետության տեսանկյունից անհրաժեշտ է անկախ փորձագետների կողմից ոլորտային ռիսկերի գնահատման իրակ Խորհուրդը, առնվազն տարեկան մեկ անգամ, ռիսկերի գնահատման արդյունքների հիման վրա, քննարկում է միջոցառումնե նախատեսված միջոցառումների արդյունավետությանը, լրացուցիչ միջոցառումների ընդգրկման կամ գործող միջոցառումնե նպատակահարմարության հարցը՝ ներառելով հրատապ միջոցառումները, որոնք անհրաժեշտ են գերակա ոլորտներում կոռ մակարդակը նվազեցնելու համար:

79. Նշված գործելակերպն ուղղված է ուրվագծելու գործողությունների լավագույն ուղղությունները՝ պատրաստի լուծում առաջարկելու փոխարեն:

ԳԼՈՒԽ 4. ՀՀ ՀԱԿԱԿՈՌՈՒՊՑԻՈՆ ՌԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ 2015-2018 ԹՎԱԿԱ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐ

80. Քանի որ հակակոռուպցիոն ռազմավարությունն ու դրա իրականացման միջոցառումների ծրագիրը չեն բացառում կոռ ռիսկերը, հանրային կառավարման համակարգում կոռուպցիայի դեմ պայքարի ռազմավարության և ոլորտային ծրագրերի իր ապահովվելու է մոնիթորինգի ու գնահատման համակարգի ներդրմամբ:

81. ՀՀ կառավարությունը կարևորում է հակակոռուպցիոն ռազմավարության իրականացման հրապարակային, թափանց և հասարակության ակտիվ մասնակցության վրա հիմնված մոնիթորինգի ու գնահատման համակարգի ներդրումը: Հակակոռ ռազմավարության մոնիթորինգի ու գնահատման համակարգն ուղղված է լինելու հանրային կառավարման համակարգում թափանցիկության և հաշվետվողականության ավելացմանը, ինչին հնարավոր է հասնել հակակոռուպցիոն ներկա ռազմավա առաջարկվող բարեփոխումների միջոցով և կոռուպցիայից զերծ հանրային կառավարում ունենալուն միտված, գիտելիքներով կարողություններով զինված քաղաքացիական հասարակության դերակատարների պահանջատիրությամբ ու հակակոռուպցի ռազմավարության իրականացմանը մասնակցությամբ:

82. Հակակոռուպցիոն ռազմավարության մոնիթորինգի ու գնահատման պատշաճ համակարգը հնարավորություն կտա գ

թե որքանով են համալիր, թիրախային և ամբողջական պլանավորված հակակոռուպցիոն ռազմավարության ծրագրով նախա միջոցառումները: Գնահատումը թույլ կտա բացահայտել հակակոռուպցիոն ռազմավարության մեջ տեղ գտած թերի կամ խնլ լուծումները, դրանց հիման վրա նախանշել նոր խնդիրներ և ձևակերպել այդ խնդիրների լուծման ուղիները:

83. Հակակոռուպցիոն ռազմավարության մոնիթորինգն իրականացվելու է խորհրդին կից ստեղծված անկախ փորձագետնե կազմված՝ մշտապես գործող փորձագիտական հանձնախմբի կողմից, որի աշխատանքներին մասնակցելու են հասարակությ հասարակական կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ:

84. Այս հակակոռուպցիոն ռազմավարության մոնիթորինգի նորարարությունն ու առանձնահատկությունն այն է, որ ռազ իրականացման մոնիթորինգի աշխատանքներում էականորեն ավելացվելու է հասարակության ներկայացուցիչների մասնակց Մասնակցային մոնիթորինգի իրականացման նորարար մոտեցումները դառնալու են հակակոռուպցիոն ռազմավարության մի էական մաս և պարբերաբար վերանայվելու են՝ հակակոռուպցիոն ռազմավարության իրականացմանը հանրային մասնակց արդյունավետության բարձրացման ու հանրության արձագանքների վերաբերյալ հաղորդումների ստացման նոր մոտեցումնե նպատակներով:

85. Հակակոռուպցիոն ռազմավարության մոնիթորինգի և գնահատման համակարգի ներդրման գործում, քաղաքացիակա հասարակության ներգրավումից բացի, կարևորվելու են ինստիտուցիոնալ կառույցի, մոնիթորինգի և գնահատման մեթոդների համակարգի ձևավորումը, տեղեկատվական հոսքերի կազմակերպումն ու բազաների ստեղծումը, ինչպես նաև մոնիթորինգի և կարողությունների շարունակական զարգացումը:

86. Հակակոռուպցիոն ռազմավարության մոնիթորինգի մոտեցումներն ու նպատակներն են լինելու՝

1) հակակոռուպցիոն կանխարգելիչ միջոցառումների ձեռնարկումը.

2) հակակոռուպցիոն ռազմավարության պարբերական մոնիթորինգն ու գնահատումը՝ գործնական խնդիրները բացահայ նպատակով.

3) հակակոռուպցիոն ռազմավարության իրականացման գործընթացի (առաջընթացի) ուսումնասիրությունը.

4) հակակոռուպցիոն ռազմավարության իրականացման ընթացքում բացահայտված գործնական խնդիրների լուծումը.

5) մասնավոր և հանրային հատվածում հակակոռուպցիոն իրազեկության մակարդակի բարձրացումը:

87. Հակակոռուպցիոն ռազմավարության իրականացման արդյունքները պետք է հրապարակվեն կիսամյակային և տարեկ մակարդակներով՝ մոնիթորինգային հաշվետվություններ կազմելու միջոցով: 2009-2012 թթ. ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավար վերջնական արդյունքը կոռուպցիայի ընդհանուր մակարդակի կրճատումն էր, որը չափվում էր Կոռուպցիայի ընկալման համ Կոռուպցիայի հսկողության համաթիվ (ՀԲԻ) ցուցանիշների թիրախների ու ընթացիկ վիճակի միջև նախանշված խզման կրճ հակակոռուպցիոն նոր ռազմավարությունը ևս կօգտագործի այս ցուցանիշները: Վերջնական արդյունքը պայմանավորված կլ միջանկյալ արդյունքներով, որոնց մոնիթորինգն ու գնահատումը կսահմանվեն ըստ կառավարման արդյունավետության ազգ ցուցանիշների՝ կարգավորման որակ, կառավարման արդյունավետություն, իրավունքի գերակայություն, ձայնի լսելիություն և հաշվետվողականություն, քաղաքական կայունություն, քաղաքացիական ազատություններ:

88. Հակակոռուպցիոն ռազմավարության արդյունքները՝ գործառնական, վարչական և քաղաքական կոռուպցիայի մակա կրճատումը, պայմանավորված կլինեն թիրախային ոլորտներում և համակարգերում արդյունավետության, թափանցիկությա հրապարակայնության, հաշվետվողականության և օրինականության մակարդակի բարձրացմանն ուղղված միջոցառումներ իրականացման և արդյունքների մոնիթորինգի ու գնահատման համար կկիրառվեն համապատասխան գործոնային ցուցիչներ

89. Մոնիթորինգի և գնահատման մեթոդների ու ցուցիչների համակարգը կներառի հանրային վստահության, կառավարմ արդյունավետության, թափանցիկության և հրապարակային գործունեության մակարդակների, մատուցվող հանրային ծառայ գնահատումը: Ծրագրի միջոցառումների և գործողությունների իրականացման մոնիթորինգի համար կմշակվեն դրանց կատա փաստող կոնկրետ ցուցանիշներ, որոնց արդյունքների հիման վրա կկազմակերպվի ազդեցության գնահատման գործընթացը: Հասարակության և թիրախային խմբերի կողմից հակակոռուպցիոն ռազմավարության ազդեցության գնահատումն իրականա հարցումների, հետազոտությունների և հանրային քննարկումների միջոցով:

90. Արդյունքների գնահատման համար կկազմակերպվեն տեղեկատվական հոսքեր, և կստեղծվեն տվյալների բազաներ: Ս պահանջելու է ռազմավարության ու ոլորտային ծրագրերի արդյունքների գնահատման վիճակագրական ցուցանիշների, միջա կառույցների կողմից թափանցիկության, հրապարակայնության և հաշվետվողականության մակարդակի որոշման ու կոռուպ վերաբերող առանձին համաթվերի և ցուցիչների տվյալների հավաքագրում, թեմատիկ ու նպատակային հարցումների և ուսումնասիրությունների արդյունքում տվյալների բազաների ստեղծում:

91. Հակակոռուպցիոն ռազմավարության մոնիթորինգի ցուցանիշների համակարգում ընդգրկված ցուցանիշներին կներկա շարք պահանջներ՝ դրանք պետք է հստակ սահմանելի լինեն, բացառեն երկակի մեկնաբանման հնարավորությունները, ցուցա լինեն քանակապես չափելի, բնութագրեն հակակոռուպցիոն ռազմավարության քաղաքականությունների, ըստ բնագավառի՝ գործողությունների, և ըստ ոլորտի՝ միջոցառումների, միմյանց վրա ազդեցության մակարդակները:

92. Հակակոռուպցիոն ռազմավարության մոնիթորինգի ցուցանիշների համակարգը, ընդհանուր զարգացումներից բացի, ապահովի նաև ծրագրի տեսանկյունից կարևոր մասնավոր զարգացումների ու միտումների գնահատականը:

93. Հակակոռուպցիոն ռազմավարության մոնիթորինգի ակնկալվող արդյունքներն են լինելու՝ հանրային կառավարման ո կոռուպցիայի ընդհանուր իրավիճակի և ռիսկերի բացահայտումը, կոռուպցիայի վերաբերյալ գիտելիքի ավելացումը կոռուպց հանրային կառավարման որոշակի թիրախային ոլորտներում, ինչպես նաև հանրային կառավարման ոլորտները մոնիթորինգ թափանցիկություն և հաշվետվողականություն պահանջելու՝ քաղաքացիական հասարակության դերակատարների կարողութ ավելացումը:

94. Հակակոռուպցիոն ռազմավարության պարբերական գնահատման արդյունքում փորձագետները կկազմեն գնահատմ

վերաբերյալ հաշվետվություններ և առաջարկություններ: Թիրախային ոլորտներում մոնիթորինգի արդյունքում գնահատման կունենան որոշակի առանձնահատկություններ: Մոնիթորինգի արդյունքում կկազմվեն տարեկան հաշվետվություններ:

95. Տարեկան հաշվետվությունը կներառի հայեցակարգի իրականացման գնահատականները, հայտնաբերված թերությու առաջարկությունները` դրանք լուծելու համար: Քանի որ կարևորվելու են մոնիթորինգի ու դրա արդյունքների հաշվետվողակա հրապարակայնությունը, ապա հանձնախումբը կձևավորի ինտեգրացված պորտալ, որտեղ կտեղակայվեն հակակոռուպցիոն ռազմավարության վերաբերյալ հաշվետվությունները` հասանելի դարձնելով քաղաքացիական հասարակության ներկայացու

Հայաստանի Հանրապետության
կառավարության աշխատակազմի
ղեկավար-նախարար

Դ. Հա

Հավելված N 2
ՀՀ կառավարության 2015 թ
սեպտեմբերի 25-ի N 1141-Ն

Ծ Ր Ա Գ Ի Ր

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱԿԱԿՈՌՈՒՊՑԻՈՆ ՌԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄ
2015-2018 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ

Միջոցառումը	Ակնկալվող արդյունքը				Պատաս-խանատու մարմինը
	2015 թ.	2016 թ.	2017 թ.	2018 թ.	
ՊԵՏԱԿԱՆ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԻ ՀԱՎԱՔԱԳՐՄԱՆ ՈԼՈՐՏ					
1. Պետական եկամուտների հավաքագրման ոլորտում կոռուպցիոն ռիսկերի համապարփակ ուսումնասիրություն	Պետական եկամուտների հավաքագրման ոլորտում կոռուպցիոն ռիսկերն ուսումնասիրված են	Կոռուպցիոն ռիսկերի ուսումնասիրության հիման վրա պետական եկամուտների հավաքագրման ոլորտում հակակոռուպցիոն ծրագրի մշակում և իրականացում			Անկախ փորձա-գետներից կազմված մշտապես գործող փորձա-գիտական հանձնախու ՀՀ ֆինանսների նախարա-րություն

Միջոցառումը	Ակնկալվող արդյունքը				Պատաս-խանատու մարմինը
	2015 թ.	2016 թ.	2017 թ.	2018 թ.	
ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՈԼՈՐՏ՝ ՔԱՂԱՔԱՑԻՆԵՐԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՏՈՒՑՄԱՆ ՄԱՍՈՎ					

2. Քաղաքացիներին ծառայությունների մատուցման մասով՝ ոստիկանության ոլորտում կոռուպցիոն ռիսկերի համապարփակ ուսումնասիրություն	Ոստիկանության ոլորտում կոռուպցիոն ռիսկերն ուսումնասիրված են	Կոռուպցիոն ռիսկերի ուսումնասիրության հիման վրա քաղաքացիներին ծառայությունների մատուցման մասով՝ ոստիկանության ոլորտում հակակոռուպցիոն ծրագրի մշակում և իրականացում			Անկախ փորձա-գետներից կազմված մշտապես գործող փորձա-գիտական հանձնախո ՀՀ կառավա-րության առընթեր ՀՀ ոստիկա-նություն
Միջոցառումը	Ակնկալվող արդյունքը				Պատաս-խանատու մարմինը
	2015 թ.	2016 թ.	2017 թ.	2018 թ.	
ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՈԼՈՐՏ					
3. Կրթության ոլորտում կոռուպցիոն ռիսկերի համապարփակ ուսումնասիրություն	Կրթության ոլորտում կոռուպցիոն ռիսկերն ուսումնասիրված են	Կոռուպցիոն ռիսկերի ուսումնասիրության հիման վրա կրթության ոլորտում հակակոռուպցիոն ծրագրի մշակում և իրականացում			Անկախ փորձա-գետներից կազմված մշտապես գործող փորձա-գիտական հանձնախո ՀՀ կրթության և գիտության նախարարություն
Միջոցառումը	Ակնկալվող արդյունքը				Պատաս-խանատու մարմինը
	2015 թ.	2016 թ.	2017 թ.	2018 թ.	
ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅԱՆ ՈԼՈՐՏ					
4. Առողջապահության ոլորտում կոռուպցիոն ռիսկերի համապարփակ ուսումնասիրություն	Առողջապահության ոլորտում կոռուպցիոն ռիսկերն ուսումնասիրված են	Կոռուպցիոն ռիսկերի ուսումնասիրության հիման վրա առողջապահության ոլորտում հակակոռուպցիոն ծրագրի մշակում և իրականացում			Անկախ փորձա-գետներից կազմված մշտապես գործող փորձա-գիտական հանձնախո ՀՀ առողջա-պահությ նախարա-րություն
Միջոցառումը	Ակնկալվող արդյունքը				Պատաս-խանատու մարմինը

	2015 թ.	2016 թ.	2017 թ.	2018 թ.	
5. Հակակոռուպցիոն ոլորտային ծրագրերի ընդլայնման վերաբերյալ առաջարկությունների ներկայացում		4 ոլորտային ծրագրերի ընդունումից հետո կատարվել են այլ ոլորտների վերաբերյալ ուսումնասիրություններ, անհրաժեշտության դեպքում ներկայացվել են առաջարկություններ հակակոռուպցիոն ոլորտային ծրագրերի ընդլայնման վերաբերյալ			ՀՀ արդարա-դատությ նախարա- րություն Առանձին ոլորտներու հակա- կոռուպցիոն քաղաքս կանություն իրականացնող այլ պատաս-խանատու մարմիններ
Միջոցառումը	Ակնկալվող արդյունքը				Պատաս-խանատու մարմինը
	2015 թ.	2016 թ.	2017 թ.	2018 թ.	
ՕՐԻՆԱՎՈՐ ԵՎ ԲԱՐԵԽԻՂՃ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՂՆԵՐԻ ԴԱՍԻ ՁԵՎԱՎՈՐՈՒՄ					
6. ԵՄ և ՏՀԶԿ հանրային ծառայողների կամ պաշտոնատար անձանց համար կիրառվող էթիկայի կանոնների հիմնարար սկզբունքներին համապատասխան «Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքով, անհրաժեշտության դեպքում, ճյուղային օրենքներով էթիկայի սկզբունքների և վարքագծի կանոնների սահմանում	Միջազգային փորձն ուսումնասիրված է	«Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին առաջարկությունները ներկայացվել են ՀՀ կառավարության աշխատակազմ, անհրաժեշտության դեպքում օրենսդրական ակտերում կատարվել են փոփոխություններ ԵՄ և ՏՀԶԿ հանրային ծառայողների կամ պաշտոնատար անձանց համար կիրառվող էթիկայի կանոնների հիմնարար սկզբունքներին համապատասխան, «Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքում կատարվել է համապատասխան փոփոխություն	Ըստ անհրաժեշտության՝ ճյուղային օրենսդրությամբ կատարվել են համապատասխան փոփոխություններ		ՀՀ քաղաքա- ցիական ծառայությս խորհուրդ (համաձայ նությամբ) ՀՀ բարձրաս-տիճան պաշտոնատար անձա էթիկայի հանձնաժողով(համաձ նությամբ) ՀՀ պետական կառավարման հանրա պետական գործադի իշխանության մարմիններ

7. Հանրային ծառայության ընտրված ոլորտներում վարքագծի կանոնների պահանջների պահպանման նկատմամբ վերահսկողություն և հսկողություն իրականացնող օղակների (էթիկայի հանձնաժողովներ կամ էթիկայի հարցով պատասխանատուներ) ձևավորում, դրանց ձևավորման և գործունեության նորմերի սահմանում, պատշաճ գործունության ապահովում, վերջիններիս գործունեությունը համակարգող մարմնին և հանրությանը հաշվետվություն ներկայացնելու վերաբերյալ պարտականության սահմանում	Հանրային ծառայության ընտրված ոլորտներում ստեղծվել են վարքագծի կանոնների պահանջների պահպանման նկատմամբ վերահսկողություն և հսկողություն իրականացնող օղակներ: Վերջիններիս համար սահմանվել է համակարգող մարմնին և հանրությանը հաշվետվություն ներկայացնելու վերաբերյալ պարտականություն: Օրենսդրական ակտերով հստակեցվել են վարքագծի կանոնների խախտման համար կիրառվող պատասխանատվության միջոցները և դրանց կիրառման կարգը				ՀՀ քաղաքա-ցիակա ծառայության խորհու (համաձայ-նությամբ) ՀՀ բարձրա-ստիճա պաշտոնատար անձա էթիկայի հանձնաժողով(համաձ նությամբ) ՀՀ արդարա-դատությ նախարա-րություն ՀՀ ՏԿԱԻ նախարա-րություն
8. Հանրային ծառայության ընտրված ոլորտներում վարքագծի կանոնների պահանջների պահպանման նկատմամբ վերահսկողություն և հսկողություն իրականացնող օղակների (էթիկայի հանձնաժողովներ կամ էթիկայի հարցերով պատասխանատուներ) գործունեության համակարգման մարմնի նշանակում: Տվյալ մարմնի կողմից վերջիններիս մեթոդական ուղեցույցների տրամադրում և դրանց վերապատրաստման իրականացում	Միջազգային փորձն ուսումնասիրված է	Նշանակված է մարմին, որը համակարգում է հանրային ծառայության ընտրված ոլորտներում վարքագծի կանոնների պահանջների պահպանման նկատմամբ վերահսկողություն և հսկողություն իրականացնող օղակների (էթիկայի հանձնաժողովներ կամ էթիկայի հարցերով պատասխանատուներ) գործունեությունը:	Հանրային ծառայության ընտրված ոլորտներում վարքագծի կանոնների պահանջների պահպանման նկատմամբ վերահսկողություն և հսկողություն իրականացնող օղակների (էթիկայի հանձնաժողովներ կամ էթիկայի հարցերով պատասխանատուներ) գործունեությունը համակարգող մարմինը վերոնշյալ մարմիններին տրամադրում է մեթոդական ուղեցույցներ, ապահովում է դրանց վերապատրաստումը		ՀՀ քաղաքա-ցիակա ծառայության խորհու (համաձայ-նությամբ) ՀՀ բարձրաս-տիճա պաշտոնատար անձա էթիկայի հանձնաժողով(համաձ նությամբ) ՀՀ արդարա-դատությ նախա-րարություն

9. Յուրաքանչյուր պետական մարմնում հանրային ծառայության ընտրված ոլորտներում վարքագծի կանոնների պահանջների պահպանման նկատմամբ վերահսկողություն և հսկողություն իրականացնող օղակների (էթիկայի հանձնաժողովներ կամ էթիկայի հարցերով պատասխանատուներ), անձնակազմի կառավարման ստորաբաժանումների և հակակոռուպցիոն ծրագրերի իրականացման համար պատասխանատուների միջև համագործակցության գործուն մեխանիզմների ներդնում	Միջազգային փորձն ուսումնասիրված է	Մշակել գործուն մեխանիզմ յուրաքանչյուր պետական մարմնում հանրային ծառայության ընտրված ոլորտներում վարքագծի կանոնների պահանջների պահպանման նկատմամբ վերահսկողություն և հսկողություն իրականացնող օղակների (էթիկայի հանձնաժողովներ կամ էթիկայի հարցերով պատասխանատուներ), անձնակազմի կառավարման ստորաբաժանումների և հակակոռուպցիոն ծրագրերի իրականացման համար պատասխանատուների միջև համագործակցությունն ապահովելու համար	Ներդնել գործուն մեխանիզմ յուրաքանչյուր պետական մարմնում հանրային ծառայության ընտրված ոլորտներում վարքագծի կանոնների պահանջների պահպանման նկատմամբ վերահսկողություն և հսկողություն իրականացնող օղակների (էթիկայի հանձնաժողովներ կամ էթիկայի հարցերով պատասխանատուներ), անձնակազմի կառավարման ստորաբաժանումների և հակակոռուպցիոն ծրագրերի իրականացման համար պատասխանատուների միջև համագործակցությունն ապահովելու համար	Բոլոր պետական մարմիններում ներդրված է գործուն մեխանիզմ հանրային ծառայության ընտրված ոլորտներում վարքագծի կանոնների պահանջների պահպանման նկատմամբ վերահսկողություն և հսկողություն իրականացնող օղակների (էթիկայի հանձնաժողովներ կամ էթիկայի հարցերով պատասխանատուներ), անձնակազմի կառավարման ստորաբաժա-նումների և հակակոռուպցիոն ծրագրերի իրականացման համար պատասխանատուների միջև համագործակցությունն ապահովելու համար	ՀՀ քաղաքա-ցիական ծառայությա խորհուրդ (համաձայ նությամբ) ՀՀ բարձրաս-տիճան պաշտոնատար անձա էթիկայի հանձնաժողով(համաձ նությամբ) ՀՀ արդարա-դատությ նախարա-րություն
10. Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովին հանրային ծառայության ընտրված ոլորտներում վարքագծի կանոնների պահպանման պրակտիկան ուսումնասիրելու, վերլուծելու և ամփոփելու համարժեք գործիքների տրամադրում	Կատարվել են անհրաժեշտ ուսումնասիրություններ: Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովին տրամադրվել են հանրային ծառայության ընտրված ոլորտներում վարքագծի կանոնների պահպանման պրակտիկան ուսումնասիրելու, վերլուծելու և ամփոփելու համարժեք գործիքներ				ՀՀ արդարա-դատությ նախարա-րություն ՀՀ բարձրաս-տիճան պաշտոնատար անձա էթիկայի հանձնաժողով(համաձ նությամբ) ՀՀ քաղաքա-ցիական ծառայության խորհու (համաձայ-նությամբ)
11. Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովի ձևավորման և անդամների ընտրության գործընթացի վերանայման վերաբերյալ առաջարկությունների ներկայացում	Միջազգային փորձն ուսումնասիրված է:		Ուսումնասիրությունների հիման վրա ներկայացվել է առաջարկություն		ՀՀ արդարա-դատությ նախարա-րություն ՀՀ բարձրաս-տիճան պաշտոնատար անձա էթիկայի հանձնաժող (համաձայ-նությամբ)

12. Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովին ռեսուրսներով համալրման ապահովում	Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովին տրամադրվել է առանձին տարածք: Հանձնաժողովն ունի աշխատակազմ, բյուջետային ինքնուրույն ֆինանսավորում:			ՀՀ ֆինանսների նախարա-րություն ՀՀ կառավա-րությանն առընթեր պետական գույքի կառավարման վարչություն
13. Շահերի բախումը կանխարգելող գործնականորեն կիրառելի կառուցակարգերի և օրենսդրական դաշտի ձևավորում	Միջազգային փորձն ուսումնասիրված է: Օրենսդրությամբ սահմանվել են շահերի բախման կանխարգելման մասին դրույթներ: Ստեղծվել են շահերի բախումը կանխարգելող գործնականորեն կիրառելի կառուցակարգեր:			ՀՀ արդարա-դատությա նախարա-րություն ՀՀ քաղաքա-ցիական ծառայության խորհու (համաձայ-նությամբ) ՀՀ բարձրաս-տիճան պաշտոնատար անձա էթիկայի հանձնաժողով(համաձ նությամբ)

14. «Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություններ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծի մշակում և ընդունում	Միջազգային փորձն ուսումնասիրված է: «Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություններ կատարելու մասին ՀՀ օրենքի նախագիծը մշակվել է:	«Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքում կատարվել է փոփոխություն: Հանրային ծառայողի և պաշտոնատար անձի անհամատեղելի գործունեության ու այլ սահմանափակումների շրջանակը վերանայվել է՝ ապահովվելով դրանց հստակությունը և կանխատեսելիությունը: Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովին և հանրային ծառայության առանձին ոլորտներում մասնագիտացված կառույցներին վերապահվել է լիազորություն՝ վարքագծի կանոնագրքերի պահանջների՝ ներառյալ շահերի բախման կանոնների, անհամատեղելի գործունեության և այլ սահմանափակումների խախտում թույլ տված հանրային ծառայողների և պաշտոնատար անձանց նկատմամբ իրավական ներգործության միջոցներ կիրառելու առաջարկություններ ներկայացնել իրավասու անձանց կամ մարմիններին: Սահմանվել է նաև պատասխանատվություն՝ վարքագծի կանոնագրքերի պահանջների՝ ներառյալ շահերի բախման կանոնների, անհամատեղելի գործունեության և այլ խախտումների համար:		ՀՀ արդարա-դատությ նախարա-րություն ՀՀ քաղաքա-ցիական ծառայության խորհու (համաձայ-նությամբ) ՀՀ բարձրաս-տիճան պաշտոնատար անձա էթիկայի հանձնաժողով(համաձ յնությամբ) ՏԿԱԻ նախարա-րություն

15. Էթիկայի հարցերով պահանջների պահպանման նկատմամբ վերահսկողություն և հսկողություն իրականացնող օղակներին հանրային ծառայության առանձին ոլորտներում շահերի բախման, անհամատեղելի գործունեության և այլ սահմանափակումների բացահայտման գործառույթների վերապահում	Միջազգային փորձն ուսումնասիրված է: էթիկայի հարցերով պահանջների պահպանման նկատմամբ վերահսկողություն և հսկողություն իրականացնող օղակներին վերապահվել են հանրային ծառայության առանձին ոլորտներում շահերի բախման, անհամատեղելի գործունեության և այլ սահմանափակումների բացահայտման, դրանց չեզոքացման գործառույթներ:			ՀՀ քաղաքա-ցիակա ծառայության խորհու (համաձայ- նությամբ) ՀՀ բարձրաս-տիճա պաշտոնատար անձա էթիկայի հանձնաժողով(համաձ նությամբ) ՀՀ արդարա-դատությ նախարա- րություն
16. Հանրային ծառայողների ու պաշտոնատար անձանց ակտիվների ու շահերի հայտարարագրման (ֆինանսական բացահայտման) համակարգի բարելավում	Միջազգային փորձն ուսումնասիրված է: Իրականացվել են գործուն քայլեր հանրային ծառայողների ու պաշտոնատար անձանց ակտիվների ու շահերի հայտարարագրման համակարգի բարելավման նպատակով:	Վերանայվել է հայտարարագիր ներկայացնող պաշտոնատար անձանց շրջանակը «ՀՀ կառավարության 2011 թվականի դեկտեմբերի 15-ի N 1835-Ն որոշման մեջ լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագիծը մշակվել է, քննարկվել է շահագրգիռ քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչների և շահագրգիռ գերատեսչությունների հետ, ներկայացվել է ՀՀ կառավարության աշխատակազմ	Հայտարարագիր չներկայացնելու համար սահմանված են պատասխանա-տվության միջոցներ	ՀՀ քաղաքա-ցիակա ծառայության խորհու (համաձայ- նությամբ) ՀՀ բարձրաս-տիճա պաշտոնատար անձա էթիկայի հանձնաժողով(համաձ նությամբ) ՀՀ արդարա-դատությ նախարա- րություն ՀՀ տարածքային կառավարման և զարգացման նախարւ րություն
17. Հայտարարագրման գործընթացի թափանցիկության ու մատչելիության բարձրացում՝ օրենքում ամրագրելով ստուգված հայտարարագրերի վերաբերյալ հրապարակային պարզաբանումներ կամ բացատրություններ ներկայացնելու ընթացակարգերը	Միջազգային փորձն ուսումնասիրված է: «Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագիծը մշակված է: Նախագծով սահմանվել են ստուգված հայտարարագրերի վերաբերյալ հրապարակային պարզաբանումներ կամ բացատրություններ ներկայացնելու ընթացակարգերը:	«Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքն ընդունված է:		ՀՀ արդարա-դատությ նախարա- րություն ՀՀ քաղաքա-ցիակա ծառայության խորհուրդ(համաձայ նությամբ) ՀՀ բարձրաս-տիճա պաշտոնատար անձա էթիկայի հանձնաժողով(համաձ նությամբ)

Միջոցառումը	Ակնկալվող արդյունքը				Պատաս-խանատու մարմինը
	2015 թ.	2016 թ.	2017 թ.	2018 թ.	
ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՁԵՎԱՎՈՐՈՒՄ					
18. Հանրային ծառայության ոլորտում վարչարարության պարզեցման համալիր ծրագրի մշակում և իրականացում	Միջազգային փորձն ուսումնասիրված է: Մշակվել և հաստատվել է հանրային ծառայության ոլորտում վարչարարության պարզեցման համալիր ծրագիրը:		Կատարված է վարչարարության պարզեցման ծրագրի միջոցառումների 50%-ը	Կատարված է վարչարարության պարզեցման ծրագրի միջոցառումների 100 %-ը	ՀՀ արդարա-դատությ նախարա-րություն
19. Պետության կողմից մատուցվող ծառայությունների այն ոլորտներում, որտեղ դեռևս ծառայություններն էլեկտրոնային չեն մատուցվում, էլեկտրոնային ծառայությունների մատուցման վերաբերյալ համալիր ծրագրի մշակում և իրականացում	Միջազգային փորձն ուսումնասիրված է: Պետության կողմից մատուցվող ծառայությունների այն ոլորտներում, որտեղ դեռևս ծառայություններն էլեկտրոնային չեն մատուցվում, էլեկտրոնային ծառայությունների մատուցման վերաբերյալ համալիր ծրագիրը մշակվել է:		Պետության կողմից մատուցվող ծառայությունների այն ոլորտներում, որտեղ դեռևս ծառայությունները էլեկտրոնային չեն մատուցվում, էլեկտրոնային ծառայությունների մատուցման վերաբերյալ համալիր ծրագիրը ներդրվել է		ՀՀ կառավա-րությա աշխատակազմ
20. Պետության կողմից մատուցվող ծառայությունների ժամկետների ողջամտության վերաբերյալ ուսումնասիրությունների իրականացում և օրենսդրության կատարելագործման վերաբերյալ առաջարկությունների ներկայացում		Պետության կողմից մատուցվող ծառայությունների ժամկետների ողջամտության վերաբերյալ ուսումնասիրու-թյուններն իրականացված են	Ներկայացված են առաջարկություններ պետության կողմից մատուցվող ծառայությունների ժամկետների ողջամտության օրենսդրության կատարելագործման վերաբերյալ		ՀՀ արդարա-դատությ նախարա-րություն
21. Պետության կողմից մատուցվող ծառայությունների որակի գնահատման համակարգերի ներդնում		Պետության կողմից մատուցվող ծառայությունների որակի գնահատման համակարգերի ներդրման ծրագիրը մշակված է	Պետության կողմից մատուցվող ծառայությունների որակի գնահատման համակարգերի ներդրման ծրագիրը մշակված և հաստատված է	Փորձարարական ծրագրերն իրականացված են	ՀՀ կառավա-րությա աշխատակազմ

22. Պետական մարմինների կողմից լիցենզիաների էլեկտրոնային եղանակով տրամադրման խթանում՝ դիտարկելով էլեկտրոնային եղանակով լիցենզիաների (առնվազն պարզ ընթացակարգով տրվող լիցենզիաներ) տրամադրման հնարավորությունը	Պետական մարմիններում իրականացվել են ուսումնասիրություններ: Պետական մարմիններում իրականացվել է տեխնիկական պայմանների ապահովումը: Օրենսդրության մեջ կատարվել են համապատասխան փոփոխություններ:	Ուսումնասիրությունների արդյունքների հիման վրա պետական մարմիններում լիցենզիաների (առնվազն պարզ ընթացակարգով տրվող լիցենզիաներ) տրամադրումն իրականացվում է էլեկտրոնային եղանակով		ՀՀ կառավա-րությա աշխատակազմ ՀՀ պետական մարմիններ
23. Պետական մարմինների կողմից լիցենզիաների տրամադրման ոլորտում վարչարարության նվազեցման նպատակով պետական միասնական էլետրոնային գրանցամատյանի ստեղծում և վարում	Միջազգային փորձն ուսումնասիրված է: Պետական մարմինների կողմից լիցենզիաների տրամադրման ոլորտում վարչարարության նվազեցման նպատակով պետական միասնական գրանցամատյանը մշակվել է:	Պետական մարմինների կողմից լիցենզիաների տրամադրման ոլորտում վարչարարության նվազեցման նպատակով պետական միասնական գրանցամատյանն ստեղծված է և գործում է		ՀՀ արդարա-դատությ նախարա-րություն
24. Լիցենզիաների տրամադրման չափանիշների վերանայում բոլոր ոլորտներում՝ լրացուցիչ պահանջների հնարավորինս պարզեցում	Միջազգային փորձն ուսումնասիրված է: Պետական և մասնավոր հատվածների համագործակցությամբ ստեղծված է աշխատանքային խումբ: Իրականացվում են քննարկումներ բոլոր ոլորտներում լիցենզիաների տրամադրման չափանիշների վերանայման վերաբերյալ:	Վերանայված է լիցենզիաների տրամադրման չափանիշների 50 %-ը	Վերանայված է լիցենզիաների տրամադրման չափանիշների 100 %-ը	ՀՀ կառավա-րությա աշխատակազմ Շահագրգիռ պետակ մարմիններ
25. Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարության իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրի էլեկտրոնային համակարգում իրավաբանական անձանց և անհատ ձեռնարկատերերի էլեկտրոնային գրանցման համակարգի վերանայում	Միջազգային փորձն ուսումնասիրված է: Իրականացվում են քննարկումներ:	ՀՀ արդարադատության նախարարության իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրի էլեկտրոնային համակարգում իրավաբանական անձանց և անհատ ձեռնարկատերերի էլեկտրոնային գրանցման համակարգը վերանայված է	Ստեղծված են գործադիր մարմնի ղեկավարի և կանոնադրության փոփոխման էլեկտրոնային գրանցման եղանակներ	ՀՀ արդարա-դատությ նախարա-րություն

26. Հանրապետական գործադիր մարմիններում հակակոռուպցիոն ծրագրերի իրականացման պատասխանատուների (անձ/ստորաբաժանում) նշանակում և գործառույթների ամրագրում համապատասխան փաստաթղթերում	Հանրապետական գործադիր մարմիններում նշանակված են հակակոռուպցիոն ծրագրերի իրականացման պատասխանատուներ (անձ/ստորաբաժանում): Պատասխանատու աշխատողների պաշտոնի անձնագրերում (աշխատանքի նկարագիր) ամրագրված են հակակոռուպցիոն ծրագրերի իրականացումից բխող գործառույթներ:	Բոլոր հանրապետական գործադիր մարմիններում հակակոռուպցիոն ծրագրերի իրականացմանն ուղղված աշխատանքները համակարգվում են պատասխանատուների կողմից:			ՀՀ կառա-վարության աշխատակազմ ՀՀ հանրա-պետակա գործադիր մարմինն
27. Հանրապետական գործադիր մարմիններում հակակոռուպցիոն ծրագրերի իրականացումը համակարգող պաշտոնատար անձի (առնվազն աշխատակազմի ղեկավարի կամ մարմնի ղեկավարի տեղակալի մակարդակով) նշանակում	Հանրապետական գործադիր մարմիններում նշանակված են հակակոռուպցիոն ծրագրերի իրականացումը համակարգող պաշտոնատար անձինք՝ առնվազն աշխատակազմի ղեկավարի կամ մարմնի ղեկավարի տեղակալի մակարդակով:	Բոլոր հանրապետական գործադիր մարմիններում հակակոռուպցիոն ծրագրերի իրականացումը համակարգում են պաշտոնատար անձինք:			ՀՀ կառավա-րությա աշխա-տակազմ ՀՀ հանրա-պետակա գործադիր մարմինն
28. Հանրապետական գործադիր մարմիններում հակակոռուպցիոն ծրագրերի իրականացման պատասխանատուների վերապատրաստում	Հանրապետական գործադիր մարմիններում հակակոռուպցիոն ծրագրերի իրականացման պատասխանատուները շարունակաբար վերապատրաստվում են:				ՀՀ արդարա-դատությ նախարա-րություն ՀՀ արդարա-դատությ նախարա-րության իրավա-բանական ինստիտու
Միջոցառումը	Ակնկալվող արդյունքը				Պատաս-խանատու մարմինը
	2015 թ.	2016 թ.	2017 թ.	2018 թ.	
ԹԱՓԱՆՑԻԿ ԵՎ ՀԱՇՎԵՏՈՒ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՁԵՎԱՎՈՐՈՒՄ					
29. Պետական մարմինների կողմից տեղեկատվության տրամադրման ժամկետների վերանայում	Պետական մարմինների կողմից տեղեկատվության տրամադրման ժամկետները վերանայված են: Ներկայացված է առաջարկություն պետական մարմինների կողմից տեղեկատվության տրամադրման ժամկետների վերաբերյալ օրենսդրական փոփոխություններ կատարելու մասին:				ՀՀ արդարա-դատությ նախարա-րություն

30. «Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենքի վերլուծություն, անհրաժեշտության դեպքում դրանում լրացումների և փոփոխությունների կատարում՝ համապատաս-խանեցնելով միջազգային չափանիշներին	Միջազգային փորձն ուսումնասիրվել է: «Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենքը վերլուծվել է: Անհրաժեշտության դեպքում ներկայացվել է առաջարկություն դրանում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու վերաբերյալ՝ օրենքը համապատասխանեցնելով միջազգային չափանիշներին				ՀՀ արդարա-դատությ նախարա- րություն
31. «Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենքից բխող ենթաօրենսդրական ակտերի մշակում	«Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենքից բխող ենթաօրենսդրական ակտերը մշակված են: «Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենքից բխող ենթաօրենսդրական ակտերը հաստատված են:				ՀՀ արդարա-դատությ նախարա- րություն
32. ՀՀ հանրային խորհրդի նիստերի ընթացքում կոռուպցիայի կանխարգելման և կոռուպցիայի դեմ պայքարի հարցերի քննարկում	ՀՀ հանրային խորհրդի նիստերի ընթացքում քննարկվում են կոռուպցիայի կանխարգելման և կոռուպցիայի դեմ պայքարի հարցերը: Բարձրացվում է հանրային իրազեկումը կոռուպցիայի գոյության, պատճառների, ծանրության և դրա հասցրած վնասի վերաբերյալ: Տվյալ հարցերի վերաբերյալ քննարկումների մասին տեղեկատվությունը հրապարակվում է և հասանելի է հանրության համար:				ՀՀ հանրային խորհու (համաձայ- նությամբ)
33. Հանրային ծառայողների վերապատրաստում՝ կոռուպցիայի դեմ պայքարի, օրինավորության/ բարեվարքության (ինթեգրիթի) ձևավորման և տեղեկատվության ազատության օրենսդրության կիրառման հմտություններ թեմաներով	Անցկացվել է 10 ուսուցում:	Ուսուցումներն ավարտվել են: 200 հանրային ծառայող վերապատ- րաստվել է:	Անցկացվել է 5 ուսուցում:	Ուսուցումներն ավարտվել են: 100 հանրային ծառայող վերապատրաստվել է:	ՀՀ քաղաքա- ցիական ծառայությա խորհուրդ (համաձայ- նությամբ) ՀՀ տարածքային կառավարման և զարգացման նախարա րություն

34. Պետական ծառայողների ընտրության գործընթացում էթիկայի կանոնների պահպանումը գնահատելու ուղեցույցների մշակում և հաստատում	Մշակված են ուղեցույցներ, որոնք թույլ են տալիս գնահատելու պետական ծառայողների ընտրության գործընթացում էթիկայի կանոնների պահպանումը: Պետական ծառայողների ընտրության գործընթացում էթիկայի կանոնների պահպանումը գնահատելու ուղեցույցները հաստատված են				ՀՀ արդարա-դատությ նախարա-րություն ՀՀ բարձրաս-տիճան պաշտո-նատար անձ էթիկայի հանձնաժողով(համաձ նությամբ) ՀՀ քաղաքա-ցիական ծառայության խորհու (համաձայ-նությամբ)
35. Պետական ծառայողների ընտրության և առաջխաղացման լրացուցիչ չափանիշների ներդրման վեաբերյալ առաջարկությունների ներկայացում	Ներկայացված են առաջարկություններ պետական ծառայողների ընտրության և առաջխաղացման լրացուցիչ չափանիշների ներդրման վերաբերյալ:				ՀՀ արդարա-դատությ նախարա-րություն ՀՀ քաղաքա-ցիական ծառայության խորհու (համաձայ-նությամբ)
36. Մրցութային կարգով թափուր պաշտոնների համալրման մեխանիզմների ներդնում այն պետական մարմիններում, որոնց թափուր պաշտոններն առանց մրցութային կարգի են համալրվում, և թափուր պաշտոնների լրացման գործընթացը համակարգող և մոնիթորինգ իրականացնող իրավասու մարմնի նշանակում	Իրականացվել են ուսումնասիրություններ:	Ներկայացվել է առաջարկություն պետական մարմիններում մրցութային կարգով թափուր պաշտոնների համալրման մեխանիզմների ներդրման վերաբերյալ	Ներդրված են մեխանիզմներ պետական մարմինների թափուր պաշտոնների մրցութային կարգով համալրման համար:	Նշանակված է իրավասու պետական մարմին, որը համակարգում և մոնիթորինգ է իրականացնում թափուր պաշտոնների համալրման գործընթացի նկատմամբ	ՀՀ քաղաքա-ցիական ծառայությա խորհուրդ (համաձայ-նությամբ) ՀՀ արդարա-դատությ նախարա-րություն
37. Քաղաքական որոշումներ կայացնողների գործունեության հրապարակայնության նվազագույն չափանիշների սահմանման վերաբերյալ առաջարկությունների ներկայացում	Միջազգային փորձն ուսումնասիրված է: Ներկայացված են առաջարկություններ քաղաքական որոշումներ կայացնողների գործունեության հրապարակայնության նվազագույն չափանիշների սահմանման վերաբերյալ:				ՀՀ արդարա-դատությ նախարա-րություն

38. Որոշակի չափանիշներին համապատասխանող պետական բյուջեից ֆինանսավորվող կազմակերպությունների պարտադիր անկախ աուդիտ անցնելու ծրագրի մշակում և իրականացում	Սահմանվել են չափանիշներ, որոնց համապատասխանող և պետական բյուջեից ֆինանսավորվող կազմակերպությունները պետք է պարտադիր անցնեն անկախ աուդիտ: Անկախ աուդիտ անցնելու ծրագիրը մշակված է	Որոշակի չափանիշներին համապատասխանող պետական բյուջեից ֆինանսավորվող կազմակերպություն-ների պարտադիր անկախ աուդիտ անցնելու ծրագիրն իրագործվում է	Աուդիտորական եզրակացությունների հրապարակայնության աստիճանը բարձրացել է		ՀՀ ֆինանսների նախարա-րություն
Միջոցառումը	Ակնկալվող արդյունքը				Պատաս-խանատու մարմինը
	2015 թ.	2016 թ.	2017 թ.	2018 թ.	
ՄԱՍՆԱԿՑԱՅԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՁԵՎԱՎՈՐՈՒՄ					
39. Հանրային լսումների, քննարկումների կազմակերպման և անցկացման կարգի և ձևաչափերի օրենսդրորեն կարգավորում	Միջազգային փորձն ուսումնասիրված է: Ներկայացված է առաջարկություն հանրային լսումների, քննարկումների կազմակերպման և անցկացման կարգի և ձևաչափերի վերաբերյալ:		Հանրային լսումների, քննարկումների կազմակերպման և անցկացման կարգը և ձևաչափերն օրենսդրորեն կարգավորված են		ՀՀ արդարա-դատությ նախարա-րություն
40. Էլեկտրոնային ժողովրդավարության (e-democracy) առանձին գործիքների ներդնում	Անցկացվում են տեխնիկական լուծումների վերաբերյալ քննարկումներ		Ներդրված են էլեկտրոնային ժողովրդավարության առանձին գործիքներ. կիրառվում են էլեկտրոնային սոցիոլոգիական հարցումներ, էլեկտրոնային քվեարկություններ, նոր առաջարկությունների հավաքման և այլ մեթոդներ		ՀՀ կառավա-րությա աշխատակազմ
41. Քաղաքացիական հասարակության մասնագիտացված կազմակերպությունների հետ համագործակցություն կոռուպցիոն ռիսկերի նվազման ուղղությամբ:	Քաղաքացիական հասարակության ներուժի և գիտելիքների ներգրավմամբ համատեղ վերլուծությունների և առաջարկությունների ներկայացում մշտադիտարկումների արդյունավետ իրականացման համար` հասարակությանը մատուցվող ծառայությունների որակի բարձրացմանը նպաստելու և ոլորտում առկա կոռուպցիոն ռիսկերը նվազեցնելու նպատակով:				ՀՀ արդարա-դատությ նախարա-րություն Շահագրգիռ պետական այլ մարմիններ Հասարա-կական կազմակեր-պություններ (համաձւ նությամբ)

42. Քաղաքացիական հասարակության կազմակերպությունների հետ համագործակցությամբ՝ պետական ծրագրերի իրականացման և հանրային ծառայությունների մատուցման նկատմամբ մշտադիտարկման համակարգ ներդնելու վերաբերյալ առաջարկությունների և իրավական ակտերի նախագծերի ներկայացում	Պետական ծրագրերի իրականացման և հանրային ծառայությունների մատուցման նկատմամբ մշտադիտարկման համակարգ ներդնելու վերաբերյալ առաջարկությունները ներկայացված են: Պետական ծրագրերի իրականացման և հանրային ծառայությունների մատուցման նկատմամբ մշտադիտարկման համակարգ ներդնելու վերաբերյալ իրավական ակտերը մշակված և ներկայացված են:			ՀՀ կառավա-րությա աշխատակազմ

43. ՀՀ կառավարության նիստի 2008 թ-ի նոյեմբերի 20-ի N 47 արձանագրային որոշմամբ հաստատված ՀՀ նախարարությունների կոլեգիաների/ խորհուրդների օրինակելի աշխատակարգում փոփոխությունների և լրացումների կատարում, որոնք՝ - Կհստակեցնեն և կտարանջատեն կոլեգիաների և խորհուրդների գործառույթները, կճշգրտեն դրանցում մասնակից կողմերի կազմը, իրավունքներն ու պարտականությունները, - կսահմանեն խորհուրդների ձևավորման և գործունեության՝ բաց, թափանցիկ ընթացակարգերը, ՔՀԿ-ների ներկայացուցչականության և մասնագիտական որակավորման չափորոշիչները, - կսահմանեն կառավարության և նախարարությունների պաշտոնական կայքերում էլեկտրոնային հաշվետվողական համակարգի ներդրում՝ հանրային առաջարկները և դրանց վերաբերյալ պաշտոնական մեկնաբանությունները, մասնակցային խորհրդատվական մարմինների գործունեության տարեկան հաշվետվությունը թափանցիկ և հասանելի դարձնելու համար:	Միջազգային փորձն ուսումնասիրված է Իրավական ակտերի/օրինակելի աշխատակարգի փոփոխությունների առաջարկները մշակված են Իրականացվել են հանրային քննարկումներ՝ որոնց հիման վրա լրամշակված փաթեթը ներկայացվել է ՀՀ կառավարության հաստատմանը	ՀՀ կառավարության նիստի 2008 թ-ի նոյեմբերի 20-ի N 47 արձանագրային որոշմամբ հաստատված ՀՀ նախարարությունների կոլեգիաների/ խորհուրդների օրինակելի աշխատակարգում կատարված են փոփոխություններ և լրացումներ՝ - հստակեցվել և տարանջատվել են կոլեգիաների և խորհուրդների գործառույթները, ճշգրտվել են դրանցում մասնակից կողմերի կազմը, իրավունքներն ու պարտականությունները, - սահմանվել են խորհուրդների ձևավորման և գործունեության բաց, թափանցիկ ընթացակարգերը, ՔՀԿ-ների ներկայացուցչականության և մասնագիտական որակավորման չափորոշիչները, - սահմանվել է կառավարության և նախարարությունների պաշտոնական կայքերում էլեկտրոնային հաշվետվողական համակարգի ներդրում՝ հանրային առաջարկները և դրանց վերաբերյալ պաշտոնական մեկնաբանությունները, մասնակցային խորհրդատվական մարմինների գործունեության տարեկան հաշվետվությունը թափանցիկ և հասանելի դարձնելու համար:	ՀՀ արդարա-դատությ նախարա- րություն

44. Պետական կառավարման մարմինների կողմից մշակվող նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերի հրապարակման ընդհանուր առցանց հարթակի ստեղծում	1. Անցկացվում են տեխնիկական լուծումների վերաբերյալ քննարկումներ 2. Հրապարակվող նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերի վերաբերյալ ստեղծվել են իրավական հիմքեր 3. Իրականացվում է գերատեսչությունների պատասխանատու մասնագետների ուսուցում		Պետական կառավարման մարմինների կողմից մշակվող նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերի հրապարակման ընդհանուր առցանց հարթակն ստեղծված է	Գերատեսչություն-ների կողմից մշակվող նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերը հրապարակվում են ստեղծված հարթակում	ՀՀ արդարա-դատությ նախարա-րություն
45. Հայաստանի 20,000 և ավելի բնակչություն ունեցող համայնքների համացանցային կայքերի ստեղծում, թարմացում, համայնքային իշխանության կողմից ընդունված բոլոր իրավական ակտերի հրապարակում, ավագանու նիստերի, հանրային քննարկումների և լսումների վերաբերյալ ծանուցում և ավագանու նիստերի առցանց հեռարձակում	Իրականացվել է տեխնիկա-սարքավորումների և կայքերի պատրաստման ծառայությունների գնման գործընթաց:	20,000 և ավելի բնակչություն ունեցող համայնքների համացանցային տեղեկատվա-կան կայքերն ստեղծված են՝ հանրային մեկնաբանությունների հնարավորությամբ: Համայնքների համապատասխան աշխատողների համար կազմակերպվել են դասընթացներ	Հայաստանի 20,000 և ավելի բնակչություն ունեցող համայնքների համացանցային կայքերը գործարկվում են, համայնքների ավագանու նիստերը և ՏԻՄ-ի ասուլիսներն առցանց հեռարձակվում են:		ՀՀ տարածքային կառավարման և զարգացման նախարւ րություն ՀՀ մարզպետ-տարանն ՀՀ համայնքներ(համաձւ նությամբ)
Միջոցառումը	Ակնկալվող արդյունքը				Պատաս-խանատու մարմինը
	2015 թ.	2016 թ.	2017 թ.	2018 թ.	
Կոռուպցիոն վարքագծի համար պատասխանատվության համարժեք միջոցների սահմանում					
46. Կոռուպցիոն բնույթի իրավախախտումների համար պաշտոնատար անձանց պատասխանատվության գործող տեսակների վերաբերյալ վերլուծության իրականացում՝ համադրելով միջազգային փորձի հետ	Ուսումնասիրվել է միջազգային փորձը: Իրականացվել է վերլուծություն կոռուպցիոն բնույթի իրավախախտումների համար պաշտոնատար անձանց պատասխանատվության գործող տեսակների վերաբերյալ: Վերլուծությունն իրականացվել է՝ համադրելով միջազգային փորձի ուսումնասիրությունների հետ:				ՀՀ արդարա-դատությ նախարա-րություն ՀՀ գլխավոր դատա-խազություն (համաձւ նությամբ) ՀՀ հատուկ քննչակա ծառայություն(համաձ նությամբ) ՀՀ քննչական կոմիտ (համաձայ-նությամբ) ՀՀ ԿԱ ՀՀ ոստիկանություն

47. Ապօրինի հարստացման քրեականացման նպատակա-հարմարության վերաբերյալ վերլուծության իրականացում	Միջազգային փորձն ուսումնասիրված է: Անցկացվում են քննարկումներ:	Ներկայացվել է առաջակություն ապօրինի հարստացման համար քրեական կամ վարչական պատասխանատվություն սահմանելու նպատակա-հարմարության վերաբերյալ		ՀՀ արդարա-դատությ նախարա-րություն Հասարա-կական կազմակեր-պություններ (համաձ նությամբ)
48. Կոռուպցիոն բնույթի իրավախախտումների քննության արդյունավետությունն ապահովող կառուցակարգերը գործարկելուն ուղղված միջոցառումների ծրագրի մշակում և իրականացում	Միջազգային փորձն ուսումնասիրված է: Անցկացվում են քննարկումներ:	Կոռուպցիոն բնույթի իրավախախտումների քննության արդյունավետությունն ապահովող կառուցակարգերը գործարկելուն ուղղված միջոցառումների ծրագիրը մշակված է	Կոռուպցիոն բնույթի իրավախախտումների քննության արդյունավետությունն ապահովող կառուցակարգերը գործարկելուն ուղղված միջոցառումների ծրագիրը հաստատված է	ՀՀ արդարա-դատությ նախարա-րություն ՀՀ գլխավոր դատա-խազություն(համաձա նությամբ) ՀՀ հատուկ քննչակա ծառայություն(համաձ նությամբ) ՀՀ քննչական կոմիտ (համաձայ-նությամբ) ՀՀ ԿԱ ՀՀ ոստիկա-նություն
49. Կոռուպցիոն քրեական գործեր քննող նախաքննական մարմինների ենթակայությունը հստակ տարանջատելու հնարավորության և նպատակա-հարմարության վերաբերյալ առաջարկության ներկայացում	Միջազգային փորձն ուսումնասիրված է: Ներկայացվել է առաջարկություն կոռուպցիոն քրեական գործեր քննող նախաքննական մարմինների ենթակայությունը հստակ տարանջատելու հնարավորության և նպատակահարմարության վերաբերյալ: Առաջարկությունը ներկայացնելիս հաշվի են առնվել ինչպես այդ հանցանքների բնույթը, այնպես էլ դրանց կատարման մեջ մեղադրվող անձանց առանձնահատկությունները:			ՀՀ արդարա-դատությ նախարա-րություն ՀՀ գլխավոր դատա-խազություն(համաձա նությամբ) ՀՀ հատուկ քննչակա ծառայություն(համաձ նությամբ) ՀՀ քննչական կոմիտ (համաձայ-նությամբ) ՀՀ ԿԱ ՀՀ ոստիկանություն

50. Կոռուպցիոն հանցագործությունների քննության, ինչպես նաև դրանց նկատմամբ հսկողության իրականացման՝ գիտականորեն հիմնավորված և միասնական մեթոդիկայի մշակում	Միջազգային փորձն ուսումնասիրված է: Ներկայացվել է առաջարկություն կոռուպցիոն հանցագործությունների քննության, ինչպես նաև դրանց նկատմամբ հսկողության իրականացման գիտականորեն հիմնավորված և միասնական մեթոդիկա մշակելու վերաբերյալ:		Կոռուպցիոն հանցագործությունների քննության, ինչպես նաև դրանց նկատմամբ հսկողության իրականացման՝ գիտականորեն հիմնավորված և միասնական մեթոդիկան մշակված է		ՀՀ արդարա-դատությ նախարա-րություն ՀՀ գլխավոր դատա-խազություն(համաձա նությամբ) ՀՀ հատուկ քննչակա ծառայություն(համաձ նությամբ) ՀՀ քննչական կոմիտ (համաձայ-նությամբ) ՀՀ ԿԱ ՀՀ ոստիկանություն ՀՀ կենտրո-նական բանկ (ֆինանսական դիտարկումների կենտրոն) ՀՀ պետական համալսարան(համաձ նությամբ) Արդարա-դատությա ակադեմիա
Միջոցառումը	Ակնկալվող արդյունքը				Պատաս-խանատու մարմինը
	2015 թ.	2016 թ.	2017 թ.	2018 թ.	
Կոռուպցիայի դեմ պայքարող մարմինների նկատմամբ հանրային վստահությունը բարձրացնելու և ամրապնդելու համար գործու ձեռնարկում					

51. Կոռուպցիոն հանցագործությունների վերաբերյալ հաղորդում ներկայացնող անձանց իրավական պաշտպանության երաշխիքների օրենքով սահմանում	Ուսումնասիրվել է միջազգային փորձը: Մշակված է օրենսդրական փաթեթ:	Օրենսդրական փաթեթի ներկայացում ՀՀ կառավարության աշխատակազմ	Կոռուպցիոն հանցագործությունների վերաբերյալ հաղորդում ներկայացնող անձանց իրավական պաշտպանության երաշխիքներ սահմանող իրավական ակտերն ընդունված են	ՀՀ արդարա-դատությ նախարա-րություն ՀՀ գլխավոր դատա-խազություն(համաձա նությամբ) ՀՀ հատուկ քննչակա ծառայություն(համաձ նությամբ) ՀՀ քննչական կոմիտ (համաձայ-նությամբ) ՀՀ կառա-վարության առընթեր ՀՀ ոստիկանություն ՀՀ կենտրո-նական բանկ (ֆինանսական դիտարկումների կենտրոն)
52. Կոռուպցիայի դեմ պայքարող մարմինների նկատմամբ հանրային վստահությունը բարձրացնելու և ամրապնդելու համար գործուն միջոցների ձեռնարկում	Հանրությունը պարբերաբար տեղեկացվում է կոռուպցիոն բնույթի իրավախախտումների քննության ընթացքի և արդյունքների վերաբերյալ: Հրապարակվում է ամփոփ տեղեկատվություն ձևավորված կարգապահական, վարչական և դատական պրակտիկայի վերաբերյալ: Հանրությանը պարբերաբար տեղեկատվություն է ներկայացվում պետական ծառայողների պաշտոնանկության կամ տույժերի վերաբերյալ, հիմնավորումները հանրայնացվում են` հաշվի առնելով անհատական տվյալների պաշտպանության և այլ երաշխիքների տրամադրման նկատառումները	Բոլոր հանրային հաստատություն-ներում ստեղծված են կոռուպցիոն իրավախախտումների առկայության դեպքում համապատասխան մարմիններին զեկուցելու վերաբերյալ մեխանիզմներ և հանրային ծառայողների շրջանում նման մեխանիզմների վերաբերյալ իրազեկվածությունը բարձրացնելու ուղղությամբ իրականացվում է քարոզարշավ	Կոռուպցիոն բնույթի իրավախախտում-ների վիճակագրության վարման և հաշվետվությունների ներկայացման համա-կարգերի կատարելագործում	ՀՀ արդարա-դատությ նախա-րարություն ՀՀ գլխավոր դատա-խազություն(համաձա նությամբ) ՀՀ հատուկ քննչակա ծառայություն(համաձ նությամբ) ՀՀ քննչական կոմիտ (համաձայ-նությամբ) ՀՀ ԿԱ ՀՀ ոստիկանություն

Միջոցառումը		Ակնկալվող արդյունքը			Պատաս-խանատու մարմինը
	2015 թ.	2016 թ.	2017 թ.	2018 թ.	

53. ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարության իրականացման 2015-2018 թթ-ի միջոցառումների ծրագրի մոնիթորինգի ցուցանիշների համակարգի մշակում ու ներդնում	ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարության իրականացման 2015-2018 թթ-ի միջոցառումների ծրագրի մոնիթորինգի ցուցանիշների համակարգը մշակվել և ներդրվել է:		ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարության իրականացման 2015-2018 թթ-ի միջոցառումների ծրագրի մոնիթորինգն իրականացվում է մշակված ցուցանիշների համակարգին համապատասխան:	ՀՀ կառա-վարությա աշխատակազմ
54. Կոռուպցիայի դեմ պայքարի ինստիտուցիոնալ համակարգի վերաբերյալ ուսումնասիրության իրականացում			Կոռուպցիայի դեմ պայքարի գործող ինստիտուցիոնալ համակարգի վերաբերյալ կատարվել են ուսումնասիրություններ, ուսումնասիրվել է միջազգային փորձը, անկախ հակակոռուպցիոն մարմին ստեղծելու վերաբերյալ առաջարկվող փաթեթը:	ՀՀ արդարա-դատությ նախարա-րություն

(հավելվածը փոփ. 29.07.16 N 778-Ն)

Հայաստանի Հանրապետության կառավարության աշխատակազմի ղեկավար-նախարար

Դ. Հա